

številka 1 | šolsko leto 2008/2009 | november 08 | cena: 1€

STEZICE

ena in edina revija Gimnazije Novo mesto

intervju

Nejc Gazvoda | bivši gimnazijec

anketa

Droge | da ali ne?

aktualno

Topla malica | biti ali ne biti?

novice

4 **Dijaška organizacija Slovenije**

intervju

5 **Nejc Gazvoda** | bivši gimnazijec

9 **Robert Šupe** | reper z redovalnico

10 **Helena Zalokar** | srečnih 13 let?

kolumna

12 **Ostanki olupkov**

13 **Otroci imajo otroke?**

v središču

14 **Dve besedi na F**

15 **Gimnazijski parkirni prostori**

17 **Topla malica**

20 **Anketa o drogah**

21 **Zadnji dnevi LokalPatriota**

23 **Ime mi je ljubezen. Prihajam z vzhoda**

27 **Srečanje s Primožem Trubarjem**

28 **Ekipi Gimnazije osvojili 4. mesto**

30 **Izginuli profesorji**

31 **Maturantski izlet**

fotokalejdoskop

24 **Utrinki**

knjižna polica

33 **Problemi bralne kulture**

34 **Največ se bere ...**

35 **Živa zažgana**

problemi?

36 **Tujec**

38 **Pasti in prednosti**

39 **Romi**

41 **Otrok iz geta**

beležnica

42 **Gimnazijska proza in poezija**

mikser

46 **Tutorstvo**

47 **Izjave profesorjev**

T 16 756

D2009/856

Časopis Gimnazije Novo mesto

Številka 1, šolsko leto 2008/2009, november 2008

Odgovorna urednica: Katja Martinčič

Oblikovanje in prelom: Jaka Šuln

Mentorji: prof. Uroš Lubej, prof. Janez Gorenc, prof. Tina Furlan Turk

Uredništvo: Maja Junc, Luka Andrejčič, Tjaša Plavec, Lara Zupančič,

Sandra Pavlič, Katja Gačnik, Eva Saje, Tamara Fišter, Maruša Štravs,

Urška Gornik, Maša Bratkovič

Fotografije: Jaka Šuln, Eva Saje, Lara Zupančič, Ajda Merslavič

Lektor: prof. Janez Gorenc

Kontakt: stezicegimnm@gmail.com

Naklada: 250 izvodov

Izdajatelj: Gimnazija Novo mesto

Ravnateljica: Natalija Petakovič

www.gimnm.org

uvodnik

piše: Katja MARTINČIČ

“ Se sploh zavedate, kakšna prednost je svoboda izražanja? Naj vas svet prebere, naj vas sliši, naj sliši vaša mnenja, želje in o vaših uspehih. Stezice so tukaj zato, da lahko prav vsak izmed vas sodeluje pri slikanju skupnega portreta gimnazijcev. ”

Dolge noči, hektolitri kave, vojna s časom ... In spet so tu, pred vami in za vas, ene in edine Stezice. Po dolgem letu obujene, kot feniks iz pepela, in pripravljene, da odigrajo vlogo, ki jim pripada že od nekdaj. Se pravi, odražati kulturno, literarno in idejno podobo naše gimnazije, pa ne kot stavbe v kateri se trpinči dijake, ampak kot skupnosti, ki diha in ustvarja s polnimi pljuči.

Obujanje Stezic ni preprosta stvar, kot morda kdo misli, in zahteva veliko več od entuziazma enega človeka. So posebna rastlina, ki raste samo v točno določenih pogojih in ob napačni skrbi se lahko spremeni v koprivo. Tega pa nočemo. Tako se je primerilo, da smo izvedli manjšo renesanso, katere rezultat držite v rokah, in pravkar ima celo uredništvo prekrižane prste ter stisnjene pesti v upanju, da vam bo všeč.

Mogoče bi le lahko spregovorili besedo ali dve o položaju naših preljubih Stezic. Se samo meni zdi, ali si res zaslužijo več? V preteklih letih so nekako izgubljale na vrednosti, iz meni neznanih razlogov, in danes imam občutek, da nanje vsi – od dijakov do profesorjev – gledajo s kančkom posmeha. Zakaj le? Če se lahko s čim predstavimo, pohvalimo in pokažemo svoje ideje in sposobnosti, so to Stezice. In ne, niso namenjene ozkemu krogu ljudi za njihovo lastno zabavo, temveč si želijo priti v vsako šolsko torbo na gimnaziji in krajšati čas vsakemu dijaku in profesorju. Problem je prej v tem, da je zanimanje premajhno. Le pogledjte v kolofon, tja kjer piše število izdanih izvodov, pa vzemite v obzir, da je vseh dijakov okrog goo, tiska se pa toliko, kot se pričakuje, da jih bo potrebnih. Kaj je torej tisto, kar je tu narobe?

Saj veste, kakšno vlogo je imel izum tiska in širjenje pismenosti v času reformacije. Ljudje so že od nekdaj gradili narodno identiteto na temeljih enotne pisave in jezika, zato naj tudi Stezice ustvarijo med gimnazijci občutek povezanosti in pripadnosti. Naša šola je prostor, kjer se rojevajo ideje za prihodnje čase, prostor, kjer se kali avantgarda, kjer rastejo novi rodovi z vsemi potenciali in brez meja.

Se sploh zavedate, kakšna prednost je svoboda izražanja? Naj vas svet prebere, naj vas sliši, naj izve o vaših mnenjih, željah in uspehih. Stezice so tukaj zato, da lahko prav vsak izmed vas sodeluje v slikanju skupnega portreta gimnazijcev. Ni je stvari med gimnazijci, o kateri Stezice ne bi mogle pisati, obveščati ali opozarjati. Ampak prisila ne deluje, prosjačenje je nesmiselno. Možnost je ponujena, treba jo je samo še izkoristiti. Pa hitro, preden nam država zaradi inflacije ukine sredstva!

Česa se bojijo profesorji, da bodo izpadli nezreli, otročji? Če je tako, pomeni, da nas vse dijake dojemajo na ta način in se nočejo enačiti z nami, kar nam vsekakor ni v ponos. Zato gredo tokrat še posebne pohvale prof. Šupetu, ki se je prvi opogumil in prispeval k pisanosti Stezic. Naj ta uvodnik ne bo samo uvodnik v tokratne Stezice, ampak tudi povabilo k sodelovanju in ustvarjanju za naprej, tako dijakom kot profesorjem.

Mislim, da je že skrajni čas.

Slovenski dijaki v zamejstvu si zaslužijo boljše šolanje!

V Trstu so slovenski dijaki zasedli šole, kjer so vztrajali osem dni. Dijaška organizacija Slovenije trdno podpira prizadevanja slovenskih dijakov ter želi opozoriti na pomen kvalitetnega in pestrega izobraževalnega procesa.

Italijanska vlada s krčenjem proračuna na račun izobraževanja dela hudo škodo slovenskim zamejcem, saj napovedani ukrep predvideva zaprtje šol, ki imajo manj kot 50 dijakov, medtem ko naj bi se šole, ki imajo pod 300 dijakov, združile v šolske centre. To je tudi velik problem za trenutno delujoče štiri slovenske višje srednje šole v Trstu, ki naj bi se v prihodnje združile v eno samo, saj posamezno ne dosegajo minimalnega števila dijakov, ki ga predvideva italijanska zakonodaja.

Nova zakonodaja (uvedba Odloka št. 137/08 in Zakona št. 133/08) v veliki meri prinašata: zmanjšanje proračunskih sredstev, namenjenih šolstvu; zmanjšanje ur pouka; ukinitve obveznega šolstva do 16. leta starosti; ponovno uvedbo ocen o vedenju; zaprtje šol z manj kot 50 dijakov ter združitve šol z manj kot 300 dijakov v šolske centre.

Andrej Čuš, predsednik Dijaške organizacije Slovenije: »V Dijaški organizaciji Slovenije spremljamo dogodke v Italiji, saj bi z implementacijo omenjenih ukrepov močno zmanjšali kvaliteto izobraževalnega procesa. Podpiramo prizadevanja dijakov, s katerimi želijo enakovredno šolanje in s tem tudi pravice, ki jim kot manjšini pripadajo. Menimo, da bi bilo smiselno razmisliti o posebnem statusu slovenskih manjšinskih šol, ki bi bil opredeljen v zakonu.«

Potrjena komisija za spremljanje subvencionirane dijaške prehrane

Komisija, katero sestavljajo vršilec dolžnosti varuha dijakovih pravic Rok Hodej, predsednica odbora za socialo DOS Mateja Kundija ter član Sveta DOS Andraž Mavrič, bo spremljala uvedbo in kakovost subvencionirane dijaške prehrane na slovenskih srednjih šolah, obravnavala različne primere v zvezi s subvencionirano dijaško prehrano ter Predsedstvu Dijaške organizacije Slovenije podajala mnenja o stanju subvencionirane dijaške prehrane v slovenskih srednjih šolah.

Na septembrski seji parlamenta DOS je bilo veliko razprave ravno o težavah z dijaško prehrano. Situacija po šolah se zelo razlikuje, nekje imajo odlično in raznoliko prehrano, na nekaterih šolah pa še vedno ponujajo le hladne obroke. Žalostno je, da je še vedno nekaj šol, kjer se ta zakon ne izvaja, kljub temu da je že oktober. Po zadnjih raziskavah, katere je opravilo Ministrstvo za šolstvo, naj bi delno izvajalo oz. bi ponujale mrzli obrok kar 18% šol, medtem ko zakona v celoti ne izvaja 3% srednjih šol.

Andrej Čuš, predsednik Dijaške organizacije Slovenije: »Dijaki želimo opozoriti na neuskkljenost javnega prevoza s podaljšanim poukom, na neprimerno izbran čas prehrane, saj ponekod dobijo dijaki prosto uro komaj v popoldanskih urah, prav tako pa je treba opozoriti na neprimernost prostorov za prehranjevanje, saj učilnice zagotovo niso temu namenjen prostor. V Dijaški organizaciji Slovenije smo se odločili aktivno pristopiti k izboljšanju stanja ter tako zagotoviti vsem dijakinjam in dijakom obrok, ki jim pripada v skladu z zakonom.«

DOS poziva vse dijake, ki se srečujejo s težavami pri uvajanju subvencionirane dijaške prehrane, naj pišejo na elektronski naslov prehrana@dijaska.org, kjer bo vsako informacijo oz. posamezen primer obravnavala omenjena komisija.

intervju

piše: Katja MARTINČIČ, Sandra PAVLIČ

Nejc GAZVODA

foto: Katja MARTINČIČ

Najprej mi povej kaj o gimnaziji v starih oz. v tvojih časih.

Moram ti povedati po pravici, da je bila to zame najboljša šola, v katero sem kdaj hodil, čeprav so to leta, v katera se ne bi vrnil. Tu ne gre toliko za šolo samo kot za to, da greš v tistih štirih letih čez toliko faz, da postane rahlo naporno. Preživiš jih takrat, čez eno leto se ti več ne da. Tudi svojemu bratu vedno rečem, da naj gre na gimnazijo, pa ne da bi mu hotel postavljati nek vrednostni sistem, ampak ker je to hkrati tudi okolje, ki te dela človeka. Mogoče se bo to komu zdelo smešno, patetično, ampak šele potem vidiš, koliko si v bistvu odnesel.

A sam šolski sistem nasploh mi ni všeč. Ne maram šolanja z vzgajanjem, ne maram pifljanja ... na fakulteti mi je najbolje to, da se od mature nisem rabil resno uvesti za knjige, čeprav sem se naučil ogromno. Rad se učim na drug način, rad imam interesna področja, na gimnaziji pa moraš vzdrževati neko splošnost in potem so tu še različni profesorji, od

vrhunskih do malo manj dobrih ... Jaz sem sicer imel blazno srečo s profesorji, ki so me učili.

Kaj ti je pomenila gimnazija v smislu spodbude za nadaljnje delo, za izbiro fakultete, za pisanje? V kolikšni meri si čutil podporo kot posameznik?

Kot posameznik nikoli ne boš dobil dovolj spodbude, vedno moraš imeti samoiniciativo, ki ti odpre vse. Na gimnaziji mi ni bilo všeč – to je splošna pomanjkljivost našega šolskega sistema – da je kultura odrinjena na neko čudno mesto. V dramo se gre nekaj pogledat, lahko se vpišeš v kak krožek... Zdaj se sicer odpira navezava z Anton Podbevšek Teatrom. Rekel pa bi recimo, da so profesorice slovenščine pravzaprav velike entuziastke, kar je dobro. Nobenih zaslug ne bi dajal sistemu, ker sistem tega nikoli nima, sistem moraš preživeti. Če se podrediš, se, če ne, pa ne. Jaz sem imel ocene za marsikateri faks, odločil sem se za

V vročičnem in stresnem iskanju novih idej, ki bi naredile nove Stezice čisto zares nove in nekaj posebnega, je kot iz topa prišla zamisel o nujnosti kakšnega zanimivega intervjuja. Pri odločitvi, kdo bo po dolgem času spet »žrtev« Stezic, ni bilo nobenih težav. Vsi smo si bili enotni, da je trenutno eden najzanimivejših Novomeščanov prav bivši gimnazijec, študent režije in pisatelj, Nejc Gazvoda. Pri svojih 23 letih je izdal že dve zbirki kratkih zgodb, Vevericam nič ne uide (ki je letos tudi izbrana knjiga za Cankarjevo tekmovanje) in Fasunga ter dva romana, Camera Obscura in Sanjajo tisti, ki preveč spijo. Prejel je, za mladega pisca, kar lepo število nagrad.

Čas za Stezice si je Nejc Gazvoda vzel na sobotni večer, ko se je vrnil iz Ljubljane, kjer sedaj preživlja večino časa. Ob kavi je potekala prijetna debata o umetnosti, o življenju in o umetnosti življenja naše dobe, generacije o. Kaj pametnega se je izcimilo iz pogovora pa si lahko preberete v nadaljevanju.

tega ...

Odličnjak torej?

Ne, ne ... no, v prvem letniku še, potem pa sem bil tri leta prav dober po sklepu. Matematika in nemščina ... še vedno ne vem, kaj so to zaporedja (smeh). Ampak vseeno, gimnazije je kul, res. To vidiš šele kasneje, sploh če se pogovarjaš s tistimi, ki so bili na drugih srednjih šolah. Res je na nivoju, pa še dobro družbo sem imel, tako da imam same lepe spomine. Verjamem pa, da take izkušnje nima vsak.

In kako se počutiš ob tem, ko je tvoja knjiga Vevericam nič ne uide izbrana za Cankarjevo tekmovanje na 2. stopnji, komaj nekaj let po tem, ko si sam končal gimnazijo?

Moj prijatelj je rekel, da me bodo zdaj najstnice preklinjale. (smeh) Ne vem, nimam posebnega mnenja. To je pač priznanje stroke, prinese prepoznavnost, ampak jaz ne padam na to ... tako kot ne

padam na nagrade. Saj je dobro, prinese kako finančno kapljico, govori se o meni, to je pa tudi vse. Vesel pa sem, da je izbrana knjiga, ki je nova, ki se dogaja tukaj in zdaj. Mi smo obravnavali romantične pesnike. Vrednostnih sodb o svoji knjigi ne bom izrekal, lahko pa rečem, da je vsaj »zeitgeistna«.

Kaj pričakuješ, da bodo tekmovalci pisali v esejih o tvoji knjigi?

Nimam pojma. Jaz sigurno ne bi opravil Cankarjevega po svoji knjigi. Niti ne bi razmišljal veliko o tem, pa tudi rad pustim za sabo, tisto kar naredim. Je pa velika razlika med ustvarjanjem in analizo knjige.

Se ti zdi, da se pravo sporočilo umetnosti razgubi med tem seciranjem knjige do zadnje slogovne prvine? Konec koncev ne moremo nikoli točno vedeti, kaj nam je hotel povedati avtor.

V francoski kinoteki nad vrati piše: »Odvisno od tistega, ki vstopa.« Če bo to kdo zasovražil zaradi tega, ker bo mislil, da je kaj izgubil ob analizi, tudi prav. To je večno vprašanje in zaradi tega ne bi smeli nikoli analizirati nobene umetnosti. Jaz v tem nisem nikoli videl nič slabega. Res je, da ne moremo nikoli popolnoma razumeti avtorja, zato pa je dobro, da imamo interpretacije. Stvari, ki smo jih razdrobili in so se me dotaknile kot človeka, s katerimi sem se lahko identificiral, so dobre, pa tudi če jih razsujemo na prafaktorje.

Kaj pa film? Si študent režije, pravzaprav absolut. Česa se učiš tam?

Lahko se učiš procesa dela, kaj gradi režijo, kaj gradi film. Zakaj stvari nastanejo take, kot so na filmu. Od dela z igralci, do tega, kako izbereš kader in kje se postavi kamere. Gre za spoznavanje različnih stilov in tega, kako

povedati zgodbo čez filmski medij.

Bomo lahko kmalu videli tudi prvi film režiserja Nejca Gazvode?

Ja, čimprej, celovečerca. Lahko ga posnamem tudi z enim prijateljem in pol kamere, samo da bo.

Že veš, o čem bo film govoril?

Razmišljam o nekaj temah, ampak moram najprej še dokončati, kar delam zdaj. Ukvarjam se z lutkovno predstavo, ki sem jo dobil v Jože Pengov Teatru.

Bo to tipičen slovenski film ali bo povsem drugačen?

To morava takoj razčistiti. Jaz imam zelo rad slovenski film, ampak ljudem se je v nekem zelo čudnem obdobju od 80-ih do začetka 90-ih zameril. Potem so začeli z Babica gre na jug in Outsiderjem malo dvigati zanimanje, ampak je čez par let zopet padlo. So neke tematike, ki se vlečejo že od Cankarja naprej skozi celo 20. stoletje in jih imajo ljudje dosti. Jaz pa sem prepričan, da je »tipičen slovenski film«, če smo hudobni in rečemo, da je slab, takšen zato, ker je slabo narejen, nepremišljen in ne govori o ničemer. Ni slab, ker »Francka teče za vozom«, ker govori o morečih stvareh. Tematike ne moremo vezati na kvaliteto. Filmi so vse, od zabavnih do temačnih in jaz sem proti revitalizaciji filmov z lahkotnimi temami. Lahkotne teme so za bukslje.

»Slovenski film« je pravzaprav postala splošna fraza za slab film. Zakaj?

Tako ni zaradi trapastih gledalcev, ampak upravičeno, ker so se ljudje počutili ogoljufane, ko so plačali karte za kino. Poznamo nekaj res propadlih slovenskih filmov, ki so imelo po 200, 300 gledalcev in so izropali cel filmski sklad. Če se je kakšen nesrečnež odločil, da morda pa res pogleda kakšen slovenski film in je naletel na točno

tega, potem je jasno. Vprašanje pa je, koliko se ljudem ljubi izobraževati. Koliko jih pozna Šelestenje, Kratke stike, Ruševine, Pod njenim oknom, Cvitkovičev film Od groba do groba, Kruh in mleko, Rezervne dele od Kozoleta, pa stare filme od Hladnika in Klopčiča, Pogačnikovo filmografijo. Potem so še partizanski filmi iz petdesetih, recimo Trenutki odločitve ... Nekaj filmov je res genialnih, če pa si videl samo Kekca, Babica gre na jug in en del Naše male klinike, in potem kritiziraš vse po vrsti, nisi pošten.

Se ti zdi, da je problem v tem, da gledalci enačijo slovensko televizijo s filmom, torej tudi serije v stilu Naše male klinike z resnimi filmi?

Ja, po drugi strani pa ko vidimo kolikšno gledanost imajo te stvari, morajo biti nekaterim zagotovo všeč. Nekega dne se bo morala neka struja odločiti, kaj bomo s slovenskim filmom. Ali bomo vse skupaj premestili v komercialne vode in poskušali masovno snemati samo stvari, ki jih bodo zagotovo gledali, ljudje gledajo pa tudi hude bedarije, kar se mi zdi neumnost, ker smo premajhen trg in brez državne pomoči ne bomo preživeli. Ali pa postanemo spoštovana kinematografija, kot so zdaj Romuni, Madžari s 25 filmi na leto ali Avstrijci, pravzaprav vsi okoli nas. Pa pustimo dejstvo, da so večji. Lahko bi izbrali svojo pot, delali umetniške filme, filme z neko vrednostjo, in letnico 2008 ne pa 1970. Če prav je beseda »umetniški« spet ena tistih, ki jih ljudje ne marajo.

Kaj pa resničnostni šovi? Je normalno, da gledamo skupino ljudi, zaprtih v stanovanje oz. hišo, 24 ur na dan?

Zdi se mi kot laboratorijske podgane, ki so jim dovolili na televizijo. Resničnostni šov kot žanr ni slab. Tudi določene oddaje na

Discoveryu so na ta princip, ampak so dobre, ker se nekaj dogaja. Od procesa izdelave škornja, do preživetja v naravi. V oddaji American Chopper fantje znajo graditi motorje, čeprav se 15 minut na serijo tepejo med sabo, ker je to danes moderno gledati. Hudo je, ko se dela show iz ljudi, ki ne delajo nič. So neki novodobni gladiatorji, ki se jim nič ne zgodi. Poneumljajo, so amoralni, popolnoma brez načel. Nasploh nisem pripadnik te »Nina Osenar generacije«, tega čudnega »fancy« gibanja.

Nina Osenar je vendar televizijski »trendsetter«. Trenutno ne je mesa in ne nosi krzna, in se še naprej dobro prodaja.

Bazen plehkosti je sicer zelo širok, ampak tudi plitek in slej ko prej bi si želel zaplavati, pa ne moreš. In potem se utopiš.

Če se vrneva k literaturi, a mi lahko poveš, kaj moraš danes pisati, da si bran? Da te opazijo, da pritegneš?

Po moje take zelo očitne formule ni, ljudje imajo radi zaplete in skrivnosti, pritegnejo jih smešne in kriminalne vsebine. Določene stvari so brane in spoštovane tudi zato, ker so klasika. Npr. Umberto Eco, ki je filozof, ampak istočasno odkriva misterije. Dan Brown je njegova zelo, zelo lahka različica, ampak ljudje to berejo. Harry Potter so kvalitetne knjige, brane, ker si vsak želi, da bi bil super junak. Pri odraslih se to spremeni v jahte in vile, otroci pa si bolj želimo, da bi lahko sošolca, ki se spravlja nate, s čarovniško palico spremenil v žabo in ga pohodil. Ni nujno, da dobre stvari niso gledane in brane. Samo pogledajte recimo Botra. Velikokrat pa se zgodi, da kvalitetni izdelki ostanejo vseeno spregledani, in jaz se borim, da bi taki dobili priložnosti, da se o njih razpravlja.

Kaj lahko torej narediš sam, mlad pisatelj, nepoznan in brez pravih

izkušenj? Kako se prebiješ na površje?

Pravzaprav se svojih začetkov niti ne spomnim najbolje. Najprej sem napisal kopijo Tolkienu, par strani, potem sem ugotovil, da nima smisla, ker je to očitno že nekdo napisal. Veliko moraš brati in potem poskusiti narediti nekaj novega na svoj način. Jaz sem imel srečo z Gogo in Damijanom Šinigojem, za kar bom večno hvaležen. Bil sem namreč popolna loterija, tveganje za založbo v vseh pogledih, ki pa se je k sreči splačalo. Včasih ima vlogo osamljenost. Ne ta klasična »tako sem sam, nihče me ne razume« osamljenost. Preprosto moraš včasih stvari predebatirati sam s sabo na drugačen način.

Moraš imeti svoj zasebni svet?

Točno tako. Stvari, ki jih doživiš v realnem svetu, večina ljudi dojema racionalno. Mi smo kar precej »boli me kurac« generacija. Če ti nekaj ne škodi, lahko to rečeš in ti je vseeno. Če pa vidiš, da je nekaj narobe, čeprav ti ne škodi, ali pa vidiš nekje lepoto, hočeš vedeti, zakaj se nekaj dogaja, zakaj stvari so, si ustvariš svoj alternativni svet, v katerem to raziščeš.

Bazen plehkosti je sicer zelo širok, ampak tudi plitek.

S čim se pa preživljaš danes, kot mlad avtor in študent, brez neke stalne zaposlitve. So honorarji zdaj že dovolj veliki?

Več ali manj se preživljam z gospodom in gospo Gazvoda. Oče je imel vedno dobro teorijo glede denarja in sicer, da ga ne dobim za bedarije, če pa kaj rabim ali si res želim, ni problema. Čeprav sem bil zaradi te teorije celo srednjo šolo v minusu. Potem so počasi prišli honorarji od knjig, nagrad, žuriranja ... Kot neke vrste študentsko delo, nekaj kaplja počasi, trenutno pa še ne bi pa mogel živeti od tega.

Mladini se sicer dobro godi v današnjih časih? Kako bi opisal stanje današnjega mladega človeka?

Slabše kot denarno je mentalno stanje. Napačno se mi zdi zasipavanje s konceptom študentskega življenja, ko te uničujejo z zabavami. Sistematično te čez leto pripeljejo do tega, da se zabavaš do izpitnih rokov. Potem nekaj izpitov narediš, več jih padeš in sledijo poizpitne zabave. To je sicer spet sistem, ki mu lahko vsak pobegne, ampak mu pravzaprav nihče noče. Smo v diktaturi zabave. Če ne greš ven, ne greš pit, je nekaj narobe s tabo. Seveda, ker posameznik, ki je drugačen, ki dvomi, je nevaren. Fanatikov se ni treba bati, lahko ga ujameš na delu, človek ki se sprašuje, pa je škodljiv. Iti moraš vmes. Ni si težko zgraditi identitete na tem, kar danes ponujajo. Tudi emote, iz katerih se tako radi norčujejo, je potrebno razumeti, ker je to generacija, ki izhaja iz samopomilovanja in samopohabljanja zato, ker je zmanjkalo vsega drugega. Ta del generacije izhaja iz elementarnega principa, da če te bo nekaj bolelo, boš morda začel razmišljati o tem, te bo nekdo opazil. Seveda pa je to takoj postala znamka, imidž. Tako kot punkerji, kot hipiji ...

In politika - prijateljica ali sovražnica? Kaj meniš ob tej razdeljenosti države na zadnjih volitvah? Si se jih udeležil?

Mislím, da je politika bistvena, ker se ukvarja s temeljnim vprašanjem, kako bomo živeli.

Kar pri njej sovražim, je ta polarizacija ne levico in desnico, ki izhaja izpred 50 let. Straši me, ko se ljudje oblečejo v neke barve in potem vzklikajo k nekemu vodji in promovirajo neko stranko. Mogoče je vse skupaj le malo omiljeno, ker smo v demokraciji. Ne maram nastopov, nikoli ne bi mogel ljudem nekaj obljubljanjati. Jaz

imam idejo, ki jo napišem, dam v knjigo, povem skozi umetnost. Politika je zame neko okostje, osnova, na katero nimam kaj pripeti. Smešno je, kako naj bi bila liberalna oblast drugačna. Še vedno je oblast. Meni so vseč spremembe in me zanima, kako se bo situacija zdaj prevetrla. Vem pa, da je kultura odrinjena na rob, kar je logično ob dražitvi kruha in novem stadionu. Ni časa za kulturo. Upam, da kdaj bo ...

Volit sem pa šel, čeprav razmišljam, da naslednjič ne grem več.

Nazaj k lepšim temam! Kakšen je tvoj glasbeni okus?

Ušesa si »fiksam« z zelo različno glasbo, ves čas odkrivam nove stvari. Pearl Jam imajo posebno mesto pri meni od nekdanj, zdaj sem bil na Dunaju na koncertu Leonarda Cohena, rad imam vse stare avtorje, npr. Dylana, pa tudi Nick Cavea, The White Stripes. Rad imam dobra besedila. Od domačih izvajalcev Melodrom, Dan D, Čompe ... Predvsem rad hodim na koncerte in poskušam iz vsakega žanra nekaj potegniti. Ne maram pa glasbe, ki temelji na primarnemu transu in zveni kot pokvarjeni zvočniki. Nikoli ne bi šel na Umekov koncert, čeprav vem, da je mojster v tem, kar dela, še na Siddharti na stadionu sem trpel zaradi njega. No, Siddharta so ena redkih skupin pri nas, ki je popularna in hkrati še dobra. Rad imam tudi country in pa folk, npr. Kataleno. Škoda je samo, da je pri nas bolj popularen turbofolk.

Dan D me spomni na tipičen novomeški patriotizem. Do kakšne mere si patriot? Kaj ti pomeni Novo mesto, v katerega se vračaš za vikend in kaj ti pomeni Slovenija?

Janez Lapajne me vedno zafrkava, da dobim čisto drug obraz, ko se pripeljem tam blizu Grosupljega. Sicer pa je tudi patriotizem slepa ideja. Jaz sem patriot toliko, kolikor

se mi zdi pomembno, da ima država svojo kulturo. Okolje vedno vpliva na nas. Ampak težko bi rekel, da sem ponosen na Slovenijo, ker živim v njej. Ponosen si na dosežke, na ljudi, ki jih imaš rad, ne morem biti ponosen na državo, v kateri živi tudi ogromno idiotov. Moram pa reči, da sem vesel, da živim na tem področju, ker imamo visoko kvaliteto življenja in moramo pravzaprav ostati čim manj prepoznavni, da nas ne razprodajo.

Kje vidiš to visoko kvaliteto življenja? Je novomeška kultura potemtakem v dobrem stanju?

Z APT se je zbudila. Tu gre za visoko kulturo, Berger dela stvari tako, kot je treba. Dela, raziskuje teater in je resen pri tem. Pri nas nam recimo manjka predvsem kvaliteten pouk kulture oz. umetnosti, ki bo ljudi začel voditi na AGRFT, ker jih je še vedno premalo iz naših koncev. DNŠ dobro dela v navezi z LokalPatriotom, ampak oni morajo prodati tudi kakšno pivo, ne morejo si privoščiti treh literarnih večerov in enega simpozija na teden.

Si tudi kolumnist pri Parku, pišeš kar želiš. Se vidiš v poklicnem novinarstvu? Kakšen odnos imaš do medijev?

Medije je potrebno pustiti pri miru, da si lahko ustvarijo tradicijo, delajo izven pritiskov česarkoli, ne samo politike. A vse prevečkrat se zgodi, da se en medij noče zameriti nekomu, drug pa taistega sovraži, nekje je v uredniških svetih kup nesposobnežev, a ostajajo gor, ker se pri nas itak vsi poznamo... Ta naša majhnost nas na nek način zapira. Sebe ne vidim v nobenih novinarskih vodah, razen kolumnističnih mogoče. Park imam rad, ne maram rumenih časopisov. Berem kar nekaj stvari – od Dela, Dnevnika, Mladine, Jokerja, Ekran... prelistam tudi Mag in Reporter, pa naj govorijo o njih karkoli. Se mi pa zdi svojevrsten fenomen Lady, ki je menda edini »kulturni rumeni« časopis na svetu. ■

Robert ŠUPE alias G-man

piše: Erika HRASTAR

Profesor geografije Robert Šupe je letos objavil že svojo drugo pesem, katere naslov je Konferenca. Piše že naslednjo pesem, medtem pa je imel, po resnih psihičnih in fizičnih pripravah, že tudi uspešen javni nastop v klubu v Ljubljani. V okviru programa je potekalo tudi tekmovanje za neodkrite talente, na katerega je bil povabljen.

Zagotovo je fascinantno, da se na gimnaziji najde reper tudi v profesorskih vrstah, zato smo profesorja Šupeta prosili za ekskluzivni intervju, samo za Stezice.

Kdo je bil vaš prvi zgled, navdih v otroštvu, da vam je rap sploh postal všeč?

V mojem otroštvu pa rapa še ni bilo, nastal je šele v osemdesetih letih. Pa tudi takrat se v Sloveniji (takrat Jugoslaviji) še ni tako vrtel, šele tam po osamosvojitvi se je uveljavil tudi pri nas. Moj prvi zgled je tako postal Snoop Doggy Dog. Tudi moj prvi CD, ki sem ga kupil, je bil njegov. Kupil pa sem ga šele po končanem študiju.

Kdo pa je vaš zgled danes?

To je 50Cent.

Ste se bali, da mogoče nova pesem ne bo požela takšnega uspeha kot prva?

V bistvu, ko objaviš drugo pesem, je vedno tako, da jo primerjajo s prvo. In gledajo potem na to, ali je slabša, boljša ... Moram pa reči, da sem na obe ponosen, na Učiteljski rap in na Konferenco, ampak prva je prva. Pravijo, da prve nikoli ne pozabiš. Učiteljski rap ima zdaj tudi že spot, Konferenca pa še ne, tako da je moja želja, da bi imela tudi

foto: Borut PETERLIN

Konferenca svoj spot.

Ste bili v dvomih in ali vas je bilo kaj strah, preden ste jo prvič uradno objavili?

Ne, sploh ne.

Kako pišete? Se usedete za mizo in jo izlijete na papir ali počasi dobivate ideje in jih sproti zapišete?

To je pa različno. Prvo pesem, Učiteljski rap, sem napisal naenkrat. In to med odmorom za kosilo na seminarju v Ljubljani. Kolegi so šli na kosilo, jaz pa sem ostal v dvorani, ker sem imel malico zraven in sem malo premišljeval o tem, da bi napisal pesem. Tako sem dobil idejo za pesem in jo hitro začel zapisovati na papir. Besede so kar vrele iz mene in kmalu je bila napisana. Ko so se moji kolegi vrnili, sem jim jo pokazal, bili so navdušeni. Ko sem prišel domov, sem jo le še malo popravil in pesem je bila končana.

Drugo pesem, Konferenco, pa sem napisal na podoben način. Ker se domov vozim z avtobusom in ker med vožnjo nimam drugega dela, razmišljam o teh besedilih. In tako

je tudi ta pesem nastala čisto spontano. Tretja pesem, Ekskurzija, pa nastaja počasi, ker gre za malo bolj obsežno besedilo. Profesorica Brulc pa je dala tudi predlog, da bi vsako kitico ilustrirala in bi na koncu to vse izgledalo kot nekakšen strip.

Kako pa to, da ste se odločili ravno za temo o konferenci?

To je nekakšna parodija na eno od šolskih konferenc, ki so šolski vsakdan profesorja. Tam se profesorji zberemo in se pogovarjamo o dijakih ... Včasih smo med letom tudi malo jezni na njih, ker ne delajo domačih nalog, zamujajo k pouku, »špricajo«. Meni je najboljša takrat, ko se pogovarjamo o dosežkih dijakov, ker vidimo, da kljub temu, da nas jezijo, tudi marsikaj dosežejo. Čeprav smo med letom profesorji pogosto kritični, vidimo, da dosegajo lepe dosežke na vseh področjih in smo na njih ponosni. S tem se nam malo odkupijo.

No, in če se vrneva nazaj, ko ste govorili o vaši naslednji pesmi,

ekskurziji. Na kakšen način se razlikuje od drugih in o kateri ekskurziji govori?

Govori o ekskurziji za četrti letnik, ko gredo maturantje za štiri dni po Sloveniji in zamejstvu. To je tradicionalna ekskurzija, ki jo šola izvaja že nešteto let. Pesem je bolj humoristično obarvana in vsebuje bolj robate besede, ki so značilne za rap, kot npr. Avtobus je kripa, dijaki so pamži, učitelji so prfoksi ... Do zdaj je napisanih le pet kitic, ki opisujejo šele en dan, tako da bo pesem res malo daljša kot ostale.

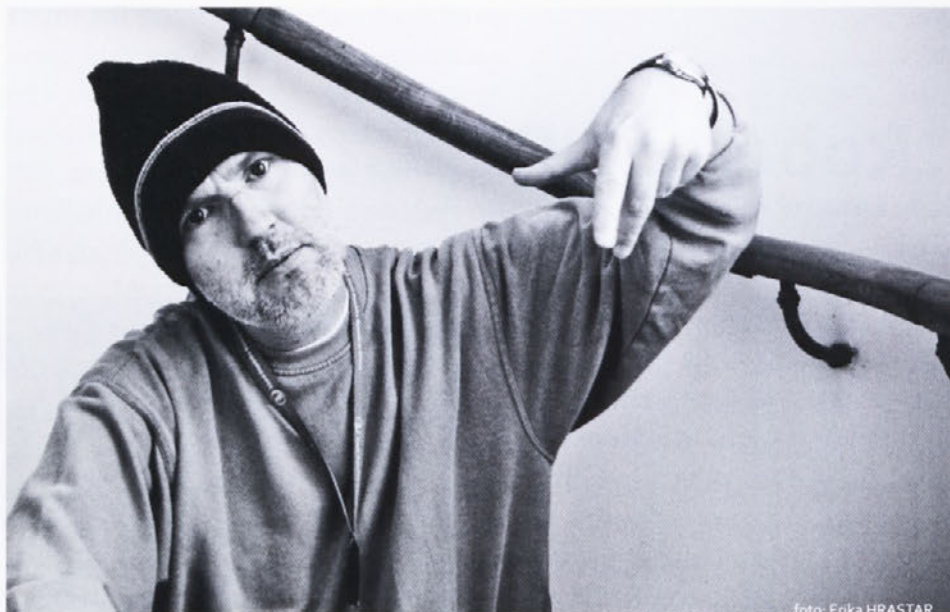

foto: Erika HRASTAR

Helena Zalokar srečnih 13 let?

piše: Sandra PAVLIČ, Kristijan PUNGERČAR

foto: Jaka ŠULN

Helena Zalokar, ki je 13 let skrbela, da je naša gimnazija kljub težkim časom ohranila svoj ugled, je odšla z mesta ravnateljice. Tako smo se že lani odločili, da jo pred odhodom povprašamo o njenih spominih in delu v gimnaziji.

A se, kot je povedala, še ne poslavlja dokončno. Do izteka delovne dobe je namreč z nasveti pomagala novi ravnateljici, Nataliji Petakovič, zdaj je tudi uradno njena pomočnica ter ponovno poučuje sociologijo.

Objavljamo intervju, ki je bil narejen že v lanskem šolskem letu, a zaradi različnih drugih dejavnikov žal takrat še ni izšel. Pa vendarle, nikoli ni prepozno.

Kako dolgo ste bili ravnateljica na Gimnaziji Novo mesto?

13 let, to so trije mandati.

S čim ste se ukvarjali pred tem?

Bila sem pomočnica ravnateljice, preden sem postala pomočnica, sem poučevala sociologijo in pedagogiko. Zraven sem se še malo ukvarjala npr. z vpisi, redovalnim delom...

S čim poleg ravnateljavanja ste se še ukvarjali?

Posebni konjičkovi nimam, niti nisem imela veliko časa. Vsako popoldne sem namreč obiskovala svojo bolno mamo v domu starejših občanov. Delam tudi v društvu Življenje brez nasilja, kjer sem predsednica. Sodelujem tudi v društvu Ravnatelj in pomagam

Varni hiši.

Kako bi ocenili svoje delovanje na gimnaziji?

Normalno, nič posebnega, verjetno ima človek včasih boljše trenutke, sprejema boljše odločitve, drugič verjetno take, ki niso vsem pogodu. Trudiš se, da bi delal nekako po svoji vesti, pa vendar v skladu z veljavnimi predpisi.

Na kateri uspeh ali dosežek v šoli ste še najbolj ponosni?

Da se je šola obnovila in opremila, to je najvažnejše. Pa tudi to, da smo kar precej humanizirali medsebojne odnose. Da smo zdaj bolj odprta in živahna šola in da imajo dijaki možnost sodelovati v mnogih raznovrstnih dejavnostih.

Kaj od zastavljenega niste uspeli doseči?

Ja, nekaj je bilo takega, kar je zadevalo materialne pogoje, drugače pa ni kaj pomembnejšega, kar nam ne bi uspelo izpeljati. Sicer smo bili včasih malo bolj uspešni, včasih malo manj. V šolah nimamo kakšnih posebnih, visokoletečih ciljev; važno je, da imamo zadovoljne in uspešne dijake pa kolikor toliko zadovoljne profesorje, drugače pa nekega velikega vpliva nimamo, saj so predmetniki že postavljeni, učni načrti določeni, finance gredo iz proračuna. Če pa smo zraven delali še kaj posebnega, smo morali dostikrat prositi ali starše ali donatorje.

Ste ob odhodu zadovoljni?

Odhajam z dobrimi občutki.

Ali mislite, da ste med vašim delovanjem prispevali k izboljšanju odnosov med profesorji in dijaki?

Ah, seveda, precej, ampak ne morem reči samo zame osebno, pač pa to, da smo skupaj izpeljali veliko projektov, katerih cilji so bile gradnje osebnih odnosov. Ko smo bili npr. na Šolskem centru, smo se vključili v projekt, ki je trajal 4-5 let in v katerem smo pravzaprav poudarjali medsebojne odnose, komunikacijo, kvaliteto pouka. Lanskoletni projektni teden je rezultat tega, skoraj dve leti trajajočega dela, ki ga letos ponavljamo. Ne morem pa reči, da sem samo jaz zaslužna za to, zaslužna je ekipa ljudi, ki je to naredila.

Katere vzpone in padce ste si najbolj zapomnili?

Padec, ja, to je pa takrat, ko ti

sporočijo, da obnova ne bo trajala 3 mesece, kot je bilo rečeno, ampak da moraš poiskati streho nad glavo za eno leto. Najhujše je bilo pa takrat, ko se je pokazalo, da ne bo samo eno leto, ampak še drugo. Trudili smo se delati kakovostno, dejavnosti so praktično skoraj zamrle, a rezultati so bili boljši kot prej. Sicer so bili rezultati najboljši lani (2007/08 op.p), 24 zlatih maturantov in 22 točk v povprečju. Je pa to precej odvisno od generacije.

Naš največji uspeh ni samo vrnitev v prenovljeno šolo, ampak predvsem to, da smo jo uspeli opremiti. Brez tega bi bilo isto, kot če bi kupil najlepše čevlje in dal vanje stare vezalke, spetljane in strgane.

Potem pa so še kakšni manjši uspehi, kot npr. tisti, ko se vrnemo s tekmovanj in z olimpijad z odličnimi rezultati. A vrnitev v prenovljene prostore, to je največji dosežek. Takrat smo tudi

organizirali otvoritveno prireditev, na kateri sta prisostvovala takratni predsednik Milan Kučan in minister za šolstvo Slavko Gaber.

Kaj bi svetovali vaši naslednici?

Naj dela po svoji vesti, kot doslej, in naj ima veliko energije, potrpljenja, da bo vse zmogla. Naj se ne boji morebitnih polen, ki včasih letijo pod noge iz vseh strani.

foto: Jaka ŠULN

kolumna

Otroci imajo otroke

piše: Tjaša PLAVEC

“ Res je, da svet rabi čistilke, blagajničarke in tisto prijazno gospo, ki zate nareže zodag salame in sira ter ju vstavi v žemljico, ampak dvomim, da se kdo že rodi z željo po takem poklicu. Vsaj za nas gimnazijce bi si to upala trditi!

”

Boston, 20.06.2008 - Naenkrat zanosilo 17 najstnic

Žur. Sicer ne gledam pogosto večernih poročil, ampak zdi se mi, da je bil takrat ravno na sporedu Karel v neki predvolilni kampanji, pa sem mu namenila tiste pol ure. In sreča zame, da naletim na tako reportažo, ki ti spiije vso kri iz obraza. Kratek izsek si lahko ogledate na spletni strani 24ur, razložijo pa nekaj podobnega kot: »Dijakinje srednje šole v Bostonu so dobile idejo, da bi skupaj vzgajale svoje otroke. Ker se je mudilo, pri izbiri bodočih očetov niso bile izbirčne. Eden izmed njih je bil tudi 24-letni brezdomec.«

Ja. Sploh se ne bi spustila v globoko pomilovanje dekleta, ki je po vsej verjetnosti doživela začasen zastoj možganov (beri: v petem letu starosti in od takrat se stanje ni izboljšalo?), da si je izbrala za očeta svojega otroka klošarja, saj bi, vsaj po mojem dojemanju naših generacij, brez težav našla kakšnega, hja - vsaj čistejšega fanta in po možnosti prijetnejše zunanosti. Ravno tako ne bi dovolila svoji bujni domišljiji, da jo zanese v razmišljanje, v kašnem stanju je to dekle vizualno... Ampak ... Po drugi strani tudi ne bom favorizirala ostalih 16 deklet, ki jim je mati narava le namenila toliko modrosti, da so se usmilile razposajenih mladcev. Vseeno pa me šokira brezupna okorelost njihovih sivih celic, ki verjetno v materinstvu preko osladnih romantičnih komedij vidijo le užitke v skupnem nakupovanju pocukranih pinki in modrih pajackov, zaradi katerih so njihovi podmladki že od majhnih nog obsojeni vsaj na sladkorno bolezen. Zanima me, če so pomislile na dejstvo, da se bodo morale vstajati vsako noč minimalno pšestnajstkrat, brisati tisto sladko blato in njihove ljubke otroške ritke, jim postaviti na razpolago svoje otečeno oprsje in vsak vikend, prej namenjen socialnemu življenju (beri: žuru), vsaj naslednji dve leti. Žur. Dvomim, da se zavedajo dejstva, da se ob prihodu naraščaja ponavadi posloviš od svoje svobode, brezskrbnosti, na kratko mladosti. Ne, da se razumemo, tudi sama bom verjetno imela svojo družino, samo k temu stavku nujno sodi beseda enkrat. Enkrat, nekoč, potem, kasneje. Trenutno se mi zdi, da bom raje še obremenjevala svoja jetra in pljuča ter šele kasneje začela nadlegovati maternico.

Poleg vsega tega, kakor da že to ni dovolj sporno, se mi zdi najbolj žalostno dejstvo, da te punce v vsem tem niso pomislile nase in na svojo kariero. Res je, da svet rabi čistilke, blagajničarke in tisto prijazno gospo, ki zate nareže zodag salame in sira ter ju vstavi v žemljico, ampak dvomim, da se kdo že rodi z željo po takem poklicu. Vsaj za nas gimnazijce bi si to upala trditi! Prepričanost deklet v nespremenljivost sveta okoli njih samih je vredna občudovanja – pa naj gre za dejstvo, da za otroka nimajo ne denarja ne izobrazbe ne prostora ne partnerja (nikakor ne govorim, da je samohranilstvo neizvedljivo, ampak... Klošar?!) ne izkušenj same s seboj, kaj šele z nebogljenim živim bitjem!

Preden »grem na kavo«, vam bi rada samo še zagotovila, da se nimam za neko frigidno čistunko niti ne za promiskuitetno osebo, ker nasprotujem le predčasni zanositvi, in močno upam, da v 21. stoletju ne obstaja več veliko takih primerkov, ki bi se jim zdelo zabavno biti starš preden dobijo vozniško (no ja, dekleta iz Bostona, starš preden dopolniš evropsko polnoletnost!). U, in ja, ideja - lahko bi naredili internetno stran, kjer lahko oblikuješ svojega lasnega dojenčka, pa bi bil mir. Žur! Ali pa babygotchije! Ampak to je že druga tema...

Ostanki olupkov

piše: Lara ZUPANČIČ

“Še dobro, da nam še vedno ostajajo tisti koti misli, za katere nihče ne ve. Ne govorim o sanjah, ne govorim o fantaziji. Ampak o tistih kotih, polnih stoletnega prahu, na katere se le včasih bežno spomnimo. Tam, kjer se umirimo in nas občutek odpelje stran. Pa so rekli, da ne moremo leteti.”

Ta sestavek ni primeren za mladoletne. Zatisnite si ušesa. Vsi mi smo le drobec galaksije v predpotopnih svetovih. Naš sistem je nova Atlantida. Pa nas sprašujejo, če smo se spozabili. Česa? Že res, da izgubljam čas z nepotrebni lažmi. Ne govorimo resnice, ker smo tako navajeni. Ampak tudi naš skelet bo enkrat le skelet. Ujet v plasti časa. Takrat nas ne bo nič rešilo. Življenje. Posojila in nobenih vračil. Četudi bomo napisali pritožbo, nam ne bo nihče odgovoril z lepim pozdravom. Ker v nobenem primeru ne bi bil lep. In tako smo še vedno na začetku. Čeprav so nekateri konci lepši, ampak le v naših fantazijah. Fantazije pa so v bistvu notranje izražanje zunanjega vpliva na nas. Kako sanjaško! Eno samo sranje.

Pač imajo omejen rok trajanja in se lahko vse in cel sistem sesuje v ničlo v eni sami sekundi in napačnim premikom. Bi šahovnica morala vrniti svoje figure? Vsi smo originalne kopije. In vsem nam gredo na živce male plagiatorske uši, ki mislijo, da s prekopiranimi besedami obrnejo koga na trepalnice. Kvečjemu same sebe. In kako na živce nam gredo šele, ko posnemajo naše strategije, ko gredo od belega prek črnih zaplat. Pa se ne zavedajo, da so kljub svojemu drugačnemu prepričanju, enako monotoni. Absurd.

Absurden pomeni patetično smešen. Patetično smešen pomeni neumno smešen. Neumno smešen pomeni, brez smisla za humor. Če si brez smisla za humor, si absurden. In če si absurden brez smisla za humor, si patetičen. In morda je tudi tvoj prisiljeni smeh samo jedka kislina. Na vsako stvar mislimo le polovično. Delamo polovično. Le nekatere izjeme se poglabijo v to in se odločijo za nadaljnje doktorate. Recimo doktorat o Mišljenju. Mišljenje je najbolj izrazito pri ljudeh. Povzroča prekomerno napenjanje možganov. Je ena izmed metod samoobrambe. Mišljenje je – ne boste verjeli – proces razmišljanja. In mišljenje ti zavidajo tisti, ki ne vedo, o čem razmišljaš. Še dobro, da so mnenja in okusi različni.

Cenzura. Mante strokovnih besed kako in zakaj, pa zakaj ne in zakaj da. Eni znajo res lepo govoriti. Retoriki, ampak priučeni. Recimo – politiki. Dejansko povedo to, česar se naučijo, pa sami nimajo najmanjšega pojma, kaj. Oni se vendar borijo za boljši jutri. Oni se borijo za – sebe. In ne preklinjajo, tako, kot to počnemo mi. Prasec. Kurba. Politik? Za njih je to prostaško. Pa saj tudi je. Take reči se cenzurira. Brez zakaj da, zakaj ne in kako. Ampak to je realnost. Če hočete – krutost ali – kar te ne ubije, te naredi močnejšega. In kar te naredi močnejšega, se ti maščuje.

Torej, smo se res spozabili? Smo cement vesolja. Ampak, v vsaki trditvi se skriva nekaj za to trditvijo. In tu sledi dejstvo, da sam cement brez prave mešanice tudi ne stoji skupaj. Zgodovina naj bi nas učila, pa vedno znova zabredemo še v večje svinjarije, kot so leva roka, desni žep in tako dalje. In takoj nam je jasno, da žeparji prebirajo modne revije le zato, da vedo, kje bodo naslednjo sezono prišiti žepi. Zato ne glejte čudno možkih, ki si ogledujejo modne smernice. Kaj pa je to takega?

Jutri bo nov dan, ko se bomo zbudili z odporom. Po možnosti nastavili budilko za pet minut kasneje. To je vendar standard. Zakoreninjeno v naši lenobi. Ker smo tako hudičevo razvajeni. Ampak za to pogledamo skoz prste ene roke. Obeh rok. No, zaradi tega včasih zamižimo in smo tihi. En kup novih besed, ki vejejo iz nas. Ko pa dve minuti poslušam te srce parajoče zgodbe, se mi zdi, da so moji možgani že sedem mesecev tesno zaprti v kisa polnem kozarcu za vlaganje. Enostavno – kot, da nima vsak dovolj že svojih problemov.

Še dobro, da nam še vedno ostajajo tisti koti misli, za katere nihče ne ve. Ne govorim o sanjah, ne govorim o fantaziji. Ampak o tistih kotih, polnih stoletnega prahu, na katere se le včasih bežno spomnimo. Tam, kjer se umirimo in nas občutek odpelje stran. Pa so rekli, da ne moremo leteti.

v središču

2 besedi na F

piše: Lara ZUPANČIČ

“Po pravici – vsak fazan ima jezik. In vsak jezik je lahko brez dlake. Že po naravi ali pa se jih morebiti populi s pinceto. Kakorkoli že, sem mnenja, da lahko kljub tem dejanjem in prigodam z vezanjem čevljev vsak izrazi mnenje, pritožbo, pohvalo ali opomin. Nikakor pa za dvoje vezalk ne bi bilo smiselno zahtevati strožjih ukrepov profesorjev, razrednikov, učiteljskega zbora ali ravnateljice.”

Kot že vsako leto prej in vsako leto tudi v prihodnosti se poraja ena in ista zadeva. Vezanje čevljev. Presenetljiva ugotovitev je, da pravzaprav se ob vsem veselju, ki ga imajo pri tem dijaki, to ne kaže v pozitivni luči. Kako neki? Ampak tradicija je le tradicija. Morda ni vedno zdrava in je le preveč zakoreninjena v naši Dijaškosti. Zagotovo pa velja, da se mora vendar vsak fazan sam pri sebi zavedati, da tako pač je. Fazan. Žaljivo? To je pač ime, ki vas bo zaznamovalo do prvega šusa v redovalnici. V bistvu ga po eni strani nihče ne bo vesel, bo pa pomenil eno – razfazanjenje. Seveda, v opravičilo naj povem, da to ni nikakršna vzpodbuda, da začenjate nabirati te negativne količke, saj bo za slalom še dovolj časa. V čem je torej problem?

Problem je, da se dijaki višjih letnikov okrutno spravljajo na fazane, ki se sploh še ne znajdejo na gimnaziji in zaradi njihovega do obisti nesramnega vedenja, vezanja in skrivanja čevljev, seveda zato zamujajo vlake, avtobuse ali pa pridejo domov prepozno na kosilo. Reveži ubogi. To je trpljenje. In kdo se s tem obremenjuje? Pravzaprav naj se nihče ne bi. Pričakovala bi se neka toleranca z vseh strani, pa ne trdim, da je to početje sprejemljivo. Nasprotno! Je pa seveda res, da kakršnikoli prehudi ukrepi niso potrebni, razen opozoril ali pa obvestil staršem (v večji krizi). In ko smo že bili pri toleranci in sprejemljivem početju: morda je to LEGALNO tam nekje do oktobra. Pa potem se morda še kak dan vmes spomnijo na to, da so še fazani na šoli. In v njihovo čast je treba zavezati kak čevlj, pa komurkoli že.

Spet z druge strani gledano pa te zabave v preteklih letih niso odrekli nikomur. Kot lani, predlanskem in leta nazaj. Saj to sem že omenila. In takrat menim, da se nihče ni imel namena obremenjevati s tem, koliko prerezanih vezalk bo ostalo v garderobah in koliko izgubljenih in nikoli najdenih čevljev bog ve kje. Veliko jih je že počelo ta mala zlobna opravila za popestritev prostega časa, ki ga preživijo kot dežurni učenci, ali pa to služi zgolj kot rekreacija med odmori. Še mnogo drugih načinov je, kako se domnevno neopazno splaziti do garderob in meni nič, tebi nič, zavezati par vezalk.

Ali ni to čudovito, ko spoznamo eno plat medalje? Pa pogledjmo še drugo, ki se morda ne blešči tako zelo. Vsak narod se je v preteklih zgodovinskih obdobjih upiral, če jim seveda kaj ni bilo po godu. To je bila predvsem bitka za svobodo. In enako se poskušajo "lu'bi Fazani" rešiti pred pritiskom višjih letnikov. Ni važno, kako to zveni. Naj omenim, da se je tudi v drugih garderobah (ne le pri fazanih) pojavil kakšen vozec in se je takoj vedelo, kdo dejansko je bil, saj nihče ne spregleda hihitajočih zahrbtnih izjav mlajših, ki letijo na naš račun, medtem ko se goreče borimo s čevlji. To je pa plagiatorstvo! Ampak pustimo to za drugič.

foto: Lara ZUPANČIČ

Reči hočem, da ni vse tako, kot zgleda. Niso vedno le eni ubogi mamini sinki in očkove punčke in niso le eni vedno tisti zlobni okupatorji garderob. No, v vsaki šali je seveda kanček resnice. Resnica pa je tudi boleče dejstvo, da se bo vedno zagovarjalo stališča tistih, ki so mlajši, kot da se ne morejo braniti sami. Po pravici – vsak fazan ima jezik. In vsak jezik je lahko brez dlake. Že po naravi ali pa se jih morebiti populi s pinceto. Kakorkoli že, sem mnenja, da lahko kljub tem dejanjem in prigodam z vezanjem čevljev vsak izrazi mnenje, pritožbo, pohvalo ali opomin. Nikakor pa za dvoje vezalk ne bi bilo smiselno zahtevati strožjih ukrepov profesorjev, razrednikov, učiteljskega zbora ali ravnateljice. Verjamem, da nihče od dijakov nima ali pa ne bo imel povsem čiste vesti. Ali pa jih bo od tega le malo. Zato torej se odpirajo mnoga vprašanja. Zatreti, pustiti tradiciji življenje, v kolikor ga še ima, razdeliti ukore in opomine polovici gimnazije, iz vsakega iztisniti po deset evrov za nastalo škodo in v tajništvu deliti nove vezalke? Karkoli od tega najbrž ne bi pomagalo.

Za konec bi samo še poudarila dejstvo, da so vsi enkrat fazani in imajo zvezane vezalke ali pa komaj najdejo svojo obutev v kaosu, ki se odvija v garderobi po koncu pouka. In vsi; prav vsi gredo mimo tega z malo jeze, še več smeha pa morda v prihodnjih letih. Nihče pač ne bo spremenil teh idej. Idej, ki so izoblikovale garderobe.

P.S.

In spoštovani profesorji, ali ne bi tudi marsikdo izmed vas zardel?

Kdaj bodo tudi gimnazijci dobili parkirne prostore?

piše: Luka ANDREJČIČ

“Promet v Novem mestu že tako poteka z velikimi zastoji in gnečo. Zagotovo ne bi potrebovali še nekaj dodatnega kaosa s strani novomeških gimnazijcev. Sprašujemo se torej, kdaj nam bo omogočen drugačen dostop do šole. Do tedaj pa nam ne ostane nič drugega, kot da še vedno poskušamo najti primeren prostor zase.”

Vse več dijakov naše šole se v šolo vozi z avtomobili. Avto je postal najbolj zanesljiv način vsakodnevnega prevoza v šolo in iz nje, saj so avtobusne vozovnice enostavno predrage ali pa so avtobusne povezave neredne. Pogosto se namreč zgodi, da morajo ravno dijaki, ki prihajajo iz najbolj oddaljenih krajev, najdlje čakati na avtobusni prevoz. V zadnjih nekaj letih pa je dodaten problem še pouk v popoldanskem času, saj gimnazijcem prostorske možnosti ne dopuščajo zgolj dopoldanskega pouka. Obšolske dejavnosti lahko tako avtomatsko odmislimo, saj si povprečen dijak ne more privoščiti podaljšanega delavnika, kar bi pomenilo, da ostane v Novem mestu do večernih prevozov. Tako se recimo dijaki iz Krškega z avtobusom vsako jutro vozijo slabo uro v šolo in prav tako iz nje, saj avtobusov v drugem času nimajo ali pa jih morajo dodatno plačevati.

V popoldanskem času je situacija ponavadi še slabša, saj takrat vozi le en avtobus. Tako je avtomobil za nekatere tudi najbolj smiseln način prevoza. S tem pa ne bi bilo nič narobe, če se ne bi bilo treba spraševati, kje parkirati avtomobil v času pouka. V okolici Gimnazije Novo mesto ni nikakršnih parkirnih površin, namenjenih brezplačni javni uporabi. Ta problem je še posebej pereč za dijake 3. in 4. letnikov, ki v tem času opravljajo voziški izpit ali pa že imajo voziško dovoljenje. Dijaki nimajo nobenega namena stopnjevati že sedanje prometne zmede v mestnem središču, a nekaterih bližnjih parkirnih mest enostavno ni mogoče dobiti. Svoje avtomobile tako največkrat parkirajo na bližnjem parkirišču blizu športne dvorane Marof, vendar je tudi to parkirišče v dopoldanskem času plačljivo, dijaki pa so prisiljeni plačevati po 5 ali več parkirnih ur.

Seveda se stroški deloma porazdelijo med vse potnike, a ponavadi vseeno pridemo do kar zajetne vsote denarja, ki bi jo moral dijak, ki se vozi v šolo z avtom, plačati v enem mesecu. Nekateri zato ne plačujejo parkirnine, a se s tem izpostavijo možnosti denarnega kaznovanja. Drugi pa svoje avtomobile parkirajo v parkirnih prostorih trgovskega centra Tuš, kar je sicer brezplačno, a vseeno precej oddaljeno od naše šole. Ta parkirišča seveda niso namenjena parkiranju avtomobilov novomeških srednješolcev, ampak kupcem trgovine, a drugih parkirišč v Novem mestu ni možno najti.

foto: Jaka SULN

Rešitev bi lahko poiskali z nekaj brezplačnimi parkirišči za dijake, kakor je praksa tudi na drugih srednjih šolah v Novem mestu. Na Šolskem centru Novo mesto in prav tako na Ekonomski šoli Novo mesto je nekaj parkirnih mest namenjeno za uporabo dijakom, ki lahko tako parkirajo na označenih in dostopnih parkirnih mestih blizu šole. Vprašanje je še toliko večje, saj v času govorilnih ur pride do pravega prometnega zamaška na prehodu od zapornice pri Osnovni šoli Center in parkirišči med Gimnazijo in osnovno šolo, saj takrat tudi starši ne morejo najti prostega parkirnega prostora. Prav tako bi bilo dobro preusmeriti nekaj prometa v času okoli 14. ure, saj v tem času nekako sočasno končajo z dejavnostmi tako osnovna kot srednja šola ter tudi delavci bližnje zavarovalnice Tilia. V tem prometnem kaosu morajo vozniki čakati tudi več kot pol ure, da se lahko vključijo v promet.

Občina si seveda prizadeva poiskati rešitev za vsakodnevne zastoje in prepolna parkirišča, a je mestno jedro spomeniško zaščiten, kar pomeni, da ne dovoljuje radikalnejših posegov, ki niso v skladu z urbanističnim načrtom mesta. Gradnja večjih parkirnih hiš v središču mesta tako ne pride v poštev.

Promet v Novem mestu že tako poteka z velikimi zastoji in gnečo. Zagotovo ne bi potrebovali še nekaj dodatnega kaosa s strani novomeških gimnazijcev. Sprašujemo se torej, kdaj nam bo omogočen drugačen dostop do šole. Do tedaj pa nam ne ostane nič drugega, kot da še vedno poskušamo najti primeren prostor zase. Dovolj zgovoren podatek, ki priča o problemu naše šolske okolice je tudi ta, da na šolskih površinah ni primerne prostora za parkiranje koles, kaj šele avtomobilov. Kdaj se bo kaj premaknilo na tem področju pa lahko samo ugibamo.

mnenja:

Andreja Gazvoda: Avta ne morem parkirati pred gimnazijo, saj je tam zapornica, zato moram avto parkirati v Tušu in potem pešačiti v šolo, kar je zamudno... Povsod drugje okoli šole so parkirišča, ki jih je potrebno plačati, zato tam ponavadi ne parkiram. Lahko bi naredili kakšen parkirni prostor tudi za nas. Saj ne veliko, za 10 ali pa 20 avtov...

Jaka Suln: Vsakodnevno se vozim z avtomobilom v šolo, ampak imam vedno težave najti prazen brezplačen parkirni prostor v bližini, zaradi tega sem tudi že nekajkrat plačal kazen. Težko bi tudi uporabljali plačljivo parkirišče ob Marofu, ker bi moral vsako uro hoditi podaljševati parkirne listke. Šola bi morala zagotoviti vsaj nekaj parkirnih mest za svoje dijake, kot imajo to urejeno na drugih novomeških srednjih šolah.

Blaž Hrušovar: Možnosti parkiranja v okolici gimnazije so zelo majhne, kar se mi zdi nedopustno za šolo z ugledom, kot ga ima naša gimnazija. Sam največkrat parkiram na parkirišču poleg športne dvorane Marof. Lahko bi naredili nek konkreten parkirni prostor.

Dino Florjančič: Letos sem nekajkrat v šolo že prišel z avtom, največkrat sem ga zapeljal pred stanovanjske bloke na Mestnih Njivah, ker je tam dovolj prostora. Stanovalci naselja odidejo zjutraj v službo, dijaki pa avtomobile odpeljejo preden se stanovalci vrnejo domov. Prostora je tako dovolj in zakaj ga ne bi izkoristili tudi v dopoldanskem času. Naša šola ima odlično lokacijo in dvomim, da bi kdo raje hodil v šolo, ki bi bila deset ali več kilometrov oddaljena od mesta, okoli katere bi bilo dovolj prostora za parkiranje vozil.

topla malica - biti ali ne biti?

piše: Katja GAČNIK

“ Končno bomo tudi na naši gimnaziji začeli z razdeljevanjem toplih malic. Atrij se bo spremenil iz večnamenskega prostora v razdeljevalnico malic in jedilnico. ”

S tem pa bomo žal postali še ena od tistih šol, ki bo izgubila pomemben prostor, kjer naj bi se dijaki zadrževali. Zdaj bomo morali »laziti« v tretje nadstropje, da bi prišli v knjižnico, kjer naj bi se družili. Tam pa si ne moramo privoščiti sproščene pogovora, saj naj bi bila knjižnica namenjena branju, prav tako pa v tem prostoru ne bo moglo biti več dijakov, kajti v knjižnici se izvaja tudi pouk.

Naj se vrnem na temo. Topla malica se bo prevažala po dvigalu, saj se ne sme prenašati po stopniščih – tudi to bo novost. V atriju bo lahko jedlo okoli 200 dijakov. Za mize in stole bo poskrbelo ministrstvo, za ostalo pa šola ali podjetje Marvin, ki bo poskrbel za zdravo prehrano. Podjetje je bilo izbrano na javnem razpisu, saj je bilo od vseh ponudnikov najugodnejše. Bomo videli, kako se bo to obneslo na kvaliteti malice.

Naša ravnateljica, prof. Natalija Petakovič, je ugotovila, da se dijaki od uvedbe bonov prehranjujejo bolj zdravo, saj smo dijaki včasih pojedli »le« pet kilogramov jabolk, sedaj pa kar pet »gajb« jabolk, 20 kilogramov banan, veliko več se prodajajo mlečni izdelki in tudi solate. Sicer pa sem se po odgovore na vprašanja obrnila prav na našo ravnateljico. Tukaj je nekaj poučnih odgovorov:

Ali se vam cene sedaj, ko so malice še hladne, zdijo primerne? Za te cene si lahko v marsikateri trgovini privoščiš veliko več.

Cene se mi zdijo še kar primerne, saj ne gre za navadne sendviče – so malo večji. Zagotovo pa jih podraži prevoz do naše gimnazije.

Ali bomo do uvedbe tople malice imeli še bone za sendviče?

Ko se omogoči topla malica za dijake, naj bi se subvencija namenila izključno za toplo malico. To, da imate bone za malico, je zato, ker šola septembra še ni imela pogojev za toplo malico in je nekakšno »vmesno obdobje«.

Bo treba toplo malico doplačati?

Glede na cene na trgu bo po vsej verjetnosti treba doplačati, vendar to naj bi bila malenkost. Tudi sama sem nagnjena k temu, da malo doplačate in zato imate kvalitetnejšo hrano ter tudi pestrejšo izbiro, da ni hrana enolična.

Bo na voljo več menijev?

Ja, vedno bo na voljo tudi en vegetarijanski meni.

Ali bo poskrbljeno tudi dijake, ki imajo alergije na določeno vrsto hrane?

Morali bomo zbrati podatke in če bo možno, jih bomo upoštevali.

Kdo bo sestavljal jedilnike?

Ponudnik, ki mora zagotoviti tako prehrano, kot jo predpisuje Inštitut za varovanje zdravja.

Mislite, da bodo dijaki raje jedli toplo malico kot sendviče?

Ne, mislim da ne. Že prvi šolski dan smo razdelili ankete, ki pa so pokazale zelo slabe rezultate. Približno slaba tretjina jih je odgovorila, da bi redno jedla toplo malico. 1. letniki bi jedli, saj so navajeni kosil iz osnovnih šol, medtem bi toplo malico jedlo le približno 15 % 3. letnikov. Imam občutek, da dijaki niso vajeni dopoldanskega toplega obroka.

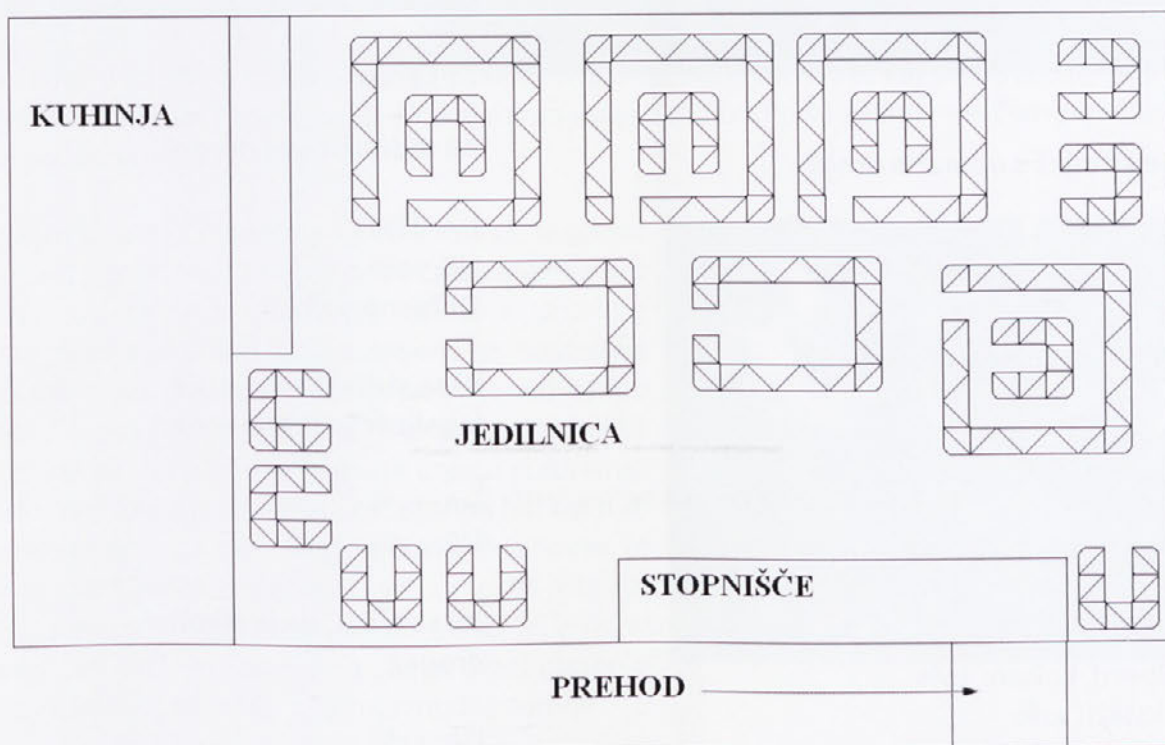
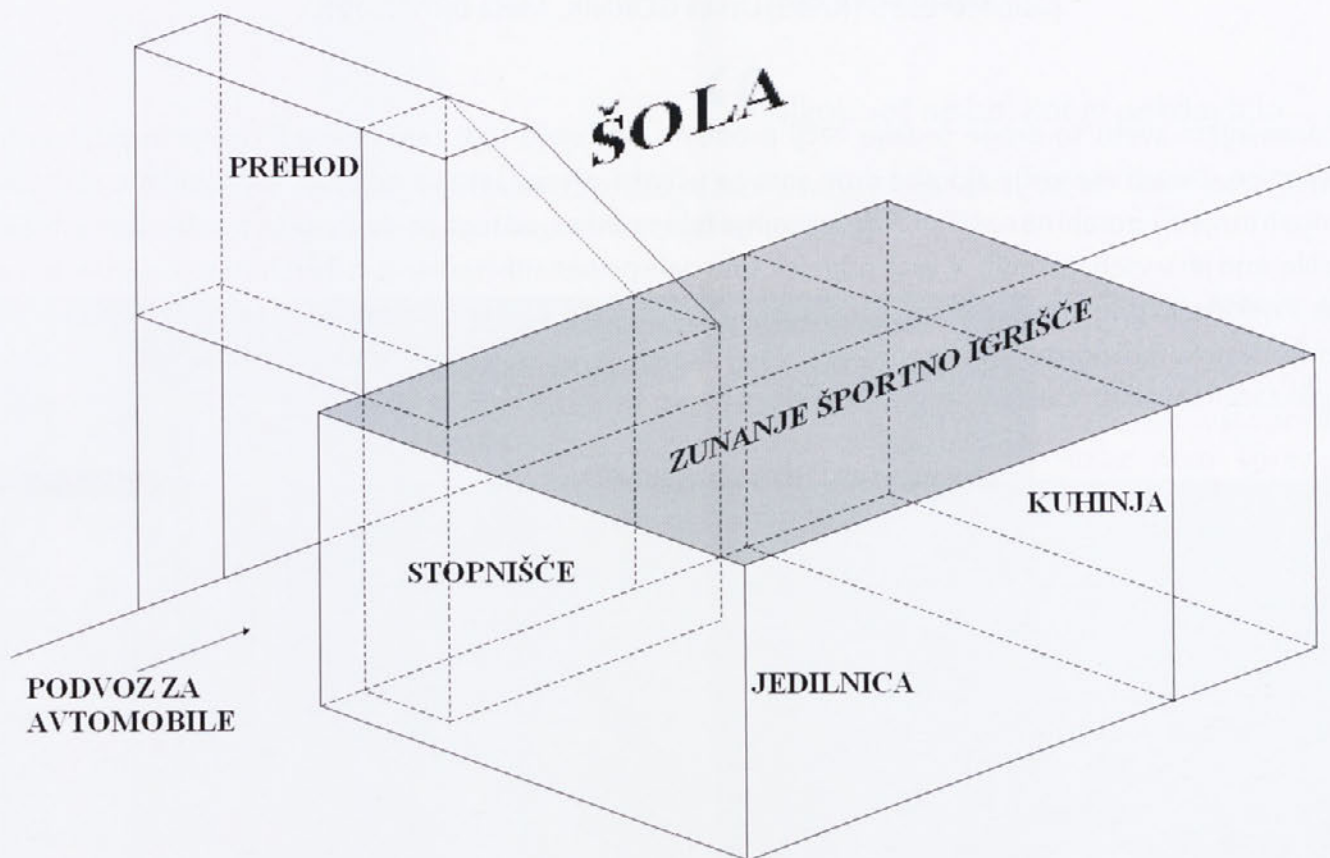
Glede na to, da so šolski izleti del izobraževalnega programa, me zanima, zakaj nam – dijakom – ne zagotovite obroka tudi takrat. Primer: Učenci 2. letnika so šli na dvodnevno turo, malice, ki so jo dobili vrstniki v šoli, pa niso dobili. Prav tako 4. letniki, ko so šli na štiridnevni izlet. Kam je šel denar, ki bi ga drugače porabili za malico teh dijakov?

Tega denarja šola ne bo dobila, saj je denar namenjen izključno samo malici v času pouka v gimnazijskih prostorih. Direktorja podjetja Marvin, ki je zmagal na razpisu, sem povprašala, kako bo potekalo razdeljevanje hrane. Dobila sem zanimiv odgovor: »Malico bomo delili v topli in hladni obliki s toplim napitkom« Tako bomo, v bistvu, imeli dve možnosti, kaj bomo tisti dan jedli. S tem bi preprečili prevelik izmet hrane. Vegetarijanci, če vas je veliko, boste dobili svoj obrok, tisti, ki pa imate alergijo na določeno vrsto hrane, pa si boste morali izbrati drugo obliko malice. Alergij je namreč toliko vrst, da podjetje ni sposobno upoštevati vseh želja. Direktorja podjetja pa sem tudi povprašala, če bodo upoštevali naše želje pri sestavi jedilnikov. V atriju bodo postavili terminal, kjer bomo lahko videli jedilnik za teden ali dva vnaprej, lahko pa bomo tudi želje, kaj bi jedli, in, če bo mogoče, bodo željo tudi izpolnili.

Tudi sama sem razmišljala, kam bi lahko postavili jedilnico in hkrati ohranili atrij, kjer se dijaki zadržujemo predvsem zaradi zabave. Med uro angleščine v učilnici 124 sem gledala skozi okno (oprostito, profesor, da nisem sledila razlagi) in ugotovila, da je prostor pod zunanjim igriščem neizkoriščen. Naredila sem skico, kako bi prehranjevalni prostor izgledal in ga tudi pokazala ravnateljici. Presenetilo me je, da ni rekla, da za to ni denarja, ampak, da ti prostori ne smejo biti pod zemljo, saj »ne bi dosegali higienskih minimumov«. Do leta 1992 je namreč imela gimnazija kuhinjo v kleti, tam, kjer je zdaj hišnik, vendar smo jo morali prav zaradi higijene zapreti. Pa je šel še en prostor po gobe.

Glede sadja pa: Če pet »gajb« ni dober in tudi zdrav rezultat, kljub temu, da to ni topla malica... Menim, da si minister ne zna pripraviti dobrega in zdravega obroka, ne da bi šel v kakšno restavracijo in tam pojedel toplo kosilo.

ŠOLA

anketa DROGE - da ali ne?

piše: Maruša ŠTRAVS, Urška GORNIK, Maša BRATKOVIČ

V današnjem svetu so droge čedalje večji problem. Uničujejo tudi zelo mlada življenja in puščajo hude posledice. Zaradi vse večje zlorabe drog smo se učenke prvega letnika odločile, da naredimo raziskavo o drogah in njihovi uporabi na naši šoli. Razdeljenih je bilo 70 anket, od tega se jih je v našem nabiralniku zbralo 53. Delile smo jih v vseh razredih. V vsak oddelek smo dale po pet anketnih listov. Rezultati so zaskrbljujoči in so nas v nekaterih primerih negativno presenetili. Vseeno pa se na te odgovore ne zanašamo popolnoma, saj vemo, da nekateri morda niso iskreni. Upamo pa, da se bo v prihodnje vseeno stanje malo izboljšalo in se bodo dijaki začeli zavedati, kako zelo droge škodujejo.

Se strinjaš z uporabo drog?

DA: 38%
NE: 62%

Si že kdaj užival drogo?

DA: 43%
NE: 57%

Če si odgovoril z DA, katero?

Marihuana: 35%
Speed, kokain: 26%
Ekstazi: 22%
Heroin: 9%
Drugo: 8%

Ali redno uživaš drogo?

DA: 11%
NE: 70%
Občasno: 19%

Bi se strinjal/strinjala z legalizacijo marihuane?

DA: 53%
NE: 47%

Ali se ti zdi, da je alkohol droga?

DA: 45%
NE: 55%

Zadnji dnevi LokalPatriota

piše: Tjaša PLAVEC

“Nikoli več ne bo, kot je nekdaj bilo ...”

V nedeljo, 26. oktobra, ob 3.00 (po zimskem času), so se zaprla vrata Kluba LokalPatriot! Sedmina, ki je trajala skozi tri vikende, je bila fantastična. In tukaj so trdni argumenti, zakaj:

foto: Jaka ŠULN

Poslovilne zabave so se začele s četrtkom. »Sponzorski« trije evri obvezne vstopnine in mraz niso spremenili dejstva, da se je sedmina dobro začela, ker je bilo res ekstremno polno. Da so bili prisotni pretežno gimnazijci, se je seveda potrebno osebno zahvaliti Gimnaziji Novo mesto, ki nam je za petek uredila ravnateljčin dan. Okoli 22.00 ure je Nikolovski že razživel vse zbrane in prepustil oder Klemen Klemnu. Čeprav je seveda napolnil Patriota in

ustvaril zeleno atmosfero, je marsikoga zmotil s svojimi prekinitvami brez kakšnega posebnega vzroka in sila neprijetni za sedeče zunaj, saj je skakal mimo vsaki 2 minuti. Po še zadnjem večerno-nočnem rapu, se je patriot počasi spraznil.

In nadaljevali smo s petkom – na večeru s slovenskimi glasbenimi legendami. V petek po pričakovanjih še več obiskovalcev, še več sponzorjev za nove prostore Patriota. Vsaka skupina izmed legend je nastopala približno eno uro, glavna zvezda večera pa je nedvomno sijala nad glavo Zorana Predina. Čeprav je zvezdniško zamudil in na oder prišel sam, mu je uspelo predramiti publiko. Zanimanje je vzbudil tako s starimi hiti kot tudi z modrico na očesu, katere izvor je ostal misteriozen, je pa povzročila kar nekaj razprav ... vse za to, da je lahko prišel v naš zeleni podzemni lokal! In ko je v duhu Slovenije, ob prelomu dneva na 18., prevzel glasbo v svoje roke DJ Tiro, se ni prav nikomur mudilo domov.

foto: Jaka ŠULN

Čeprav je v soboto potekala sedmina že tretji dan zapored, ni bilo obiskovalcev nič manj. Konstantna gneča pred vhodom je postala že kar utrujajoča in ogromna sreča je bila, če si prišel po sedmi uri in še vedno dobil prosto mizo. Že pri nastopu Miz se je komajda videlo na oder zaradi števila prisotnih. Sploh manjši – kot

ponavadi – niso imeli sreče in so kot ponavadi služili bolj za prestrezanje komolcev. Na srečo so problem rešili Zmelkoov; med njihovim nastopom se je namreč zopet dalo zadihati. Kaj to pove o samem nastopu, je druga zgodba. Vsaj eno pesem bi lahko zaigrali takšno, kot jo poznamo, če smo odkriti.

Guštija in Polone so se razveselila predvsem dekleta in sprašujemo se zakaj, čeprav smo po zaupnih virih ugotovili, da so določeni dijaki naše šole prišli v neposredni stik s Polono in bili tako navdušeni nad njo, da je povzročilo kar nekaj razprtij med na videz tesnimi prijateljstvi. Od sobotnega »Jagodnega izbora« nam je pravzaprav najbolj v spominu ostalo prav preprosto navdušenje nad neponovljivo, enkratno zasedbo glasbenikov in prijetno vzdušje skozi celoten večer, medtem ko krivca za slabše nastope kot smo jih vajeni, še iščemo.

Sledil je melanholičen teden v duhu žalostnega zavedanja, da se poslavljamo od domačega lokala.. Lokala, kamor si lahko zataval popolnoma sam, a vedno našel družbo, prostora, kjer si lahko preživel proste ure z zvezkom in kozarcem vode na mizi in ob tem nisi imel slabe vesti, ne glede na vse, kar je zapisal gospod Božič v zadnji številki Parka.

Z mešanimi občutki veselja nad vikendom, in žalosti pred zaprtjem, smo torej pričakali petek in mlado novomeško sceno s skupinami, kot so Elektrošok, Blindfold, Versus in BHC. Vsi novomeški bendi na kupu so definitivno recept za pravi žur. In je bil. Spet. Ne samo, da so se razživel ljudje, ki jih ponavadi ni videti niti zunaj, celotna atmosfera je bila kljub mrazu neponovljiva. Na klopci poleg mene so pod vplivom navdušenja, ki je gostil zrak, neko nadvse zanimivo dekle večkrat skoraj zažgali s cigaretnimi ogorki. Največji problem skozi vse koncerte je predstavljalo dejstvo, da si porabil približno 15 minut, da si se prebil do WC-ja in približno toliko, da si prišel še nazaj. Petkov pokal so si prislužili BHCji, ki so imeli brezkompromisno najbolj živ koncert tistega večera.

In prišla je sobota, ko je LokalPatriot po osmih letih obratovanja še zadnjič odprl vrata na stari, prijetni in nezamenljivi lokaciji. Če ste zamudil, vas je lahko sram. Vsi od Šankpolitikarjev in DMPjev, do Doma za sanje so bili eksplicitno pohvaljeni. Omeniti bi bilo smiselno še to, da se je zabava za slabo uro umirila, za kar so poskrbeli Od Francna možgani. Splačalo se je počakati, saj so Dan D-ji naredili nepozaben čisto poslednji žur, odigrali svoje stare uspešnice in se potrudili, da bo večer še nekaj časa ostal v mislih prisotnih. Torej, vsaj do naslednjič. In seveda, nekateri so bili užaljeni da se je disco-boogie night zaključil ob 3.00, saj so naivno želeli podaljšati svoje trenutke v domačem okolju.

Torej, Patriota na lokaciji, katere smo se vsi tako navadili, ni več. Ampak ne pozabite, odprl naj bi se zelo v kratkem na novi lokaciji, pod kavarno, in ljudje so tisti, ki naredijo lokal. Se vidimo!

predstava amaterske skupine SCHYZMA

Ime mi je ljubezen. Prihajam z Vzhoda

piše: Luka ANDREJČIČ

Kritika na vaš račun.

Na odrske deske novomeškega gledališča se je vrnila neformalna skupina umetnikov, ki nosi ime Schyzma, pod vodstvom Davida Petrovića. V tokratni predstavi z naslovom Ime mi je ljubezen. Prihajam z Vzhoda. Se je skupina predpremierno predstavila prav novomeškim srednješolcem. Dijaki Ekonomske šole in četrtil letnikov Gimnazije smo si tako v petek, 23. oktobra, ogledali sodobno odsko predstavo, ki združuje več umetniških področij, od glasbe do sodobnega plesa in gledališča.

V tokratni predstavi nas skupina popelje še dlje od vnaprej razumno začrtanih meja. Obravnava namreč pojem ljubezni v štirih zgodovinskih obdobjih, jo analizira in raziskuje v vseh pogledih, se dotika človekovega intimnega doživljanja ljubezni in njegove izpovedi.

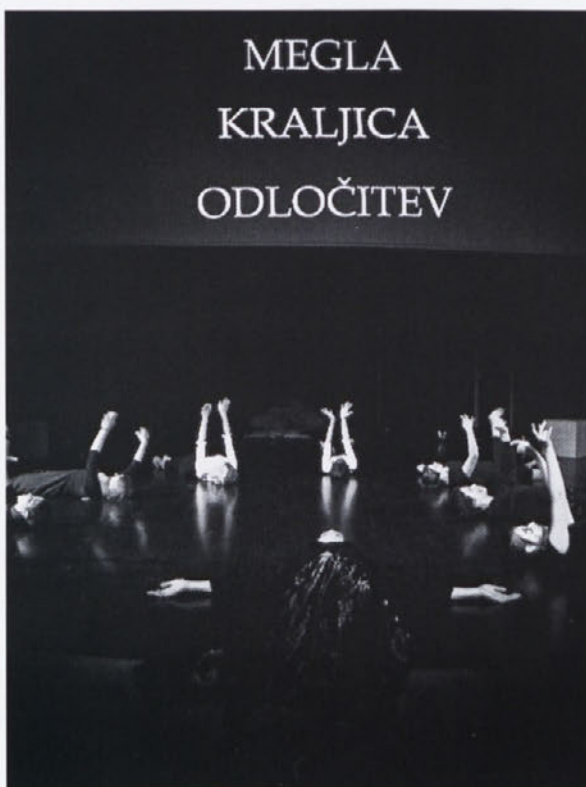
V vsakem od poglavij igra zajame duh posameznega časa in prostora ter ga mojstrsko posreduje gledalcem. V svoji idejni razmejenosti časa in črno-beli scenografiji postreže z golo in neposredno izraznostjo. Predstava nam

razkriva, da je kulturno okolje Zahoda prazno in za prava čustva neprimerno. Ljubezen se tako vse bolj vrača na Vzhod k svojim koreninam, vse do usodne ljubezni med faraonom in Nefretete.

V poglavju Sedanosti se situacija spremeni. Akterji povedo, da je človek tak kot zvezda, kričeč in drugačen posameznik, ozadje pa ga enostavno ignorira. Igralci v ozadju ljubezen le nedoživeto opazujejo, saj nič več ne dojamajo pravega smisla ljubezni. Ponavljajo si vprašanja: Kaj je to? Kje je to? Vezi, ki vežejo zaljubljenca, razpadajo in se ponovno spletajo, a so le prožne niti, ki najbolj zarežejo ravno takrat, ko se jih želita osvoboditi in za vedno ostati v ekstazi ljubezni. Vse to je motnja, vendar čudovita motnja. Motnja, ki lahko povzroči razpad sistema in tako pusti človeka golega, brez vseh ideoloških vodil. Šele takrat se lahko vprašamo, kot sprašuje akterka v predstavi, kaj zares poganja tuje srce. Ali je to še ljubezen?

Predstava se spet umakne na Vzhod. Morda bližnji, morda daljni. Nato začutimo utripanje. Čutimo, da se je nekaj zgodilo. Začutimo, da nas hrepenenje ubija in da nas vežejo le podatki, saj je sedanost prenapolnjena z praznimi števili in procenti.

:: nadaljevanje na strani 26 ::

Fotokalejdoskop

Pošlji svoje umetniške izlive na stezicegimnm@gmail.com

foto: Ajda MERSLAVIC

foto: Ajda MERSLAVIC

foto: Ajda MERSLAVIC

foto: Ajda MERSLAVIC

foto: Eva SAJE

:: nadaljevanje s strani 23 ::

V naslednjem poglavju se akterji sprašujejo, kaj je to ljubezen, ali je morda to le igra. Tako puščamo igri, da se odigra, a obenem ugotovimo, da sanje niso več tisto, kar so bile. V prihodnosti sanjamo vedno, kar nas straši. Ljubezen je pozabljena ali pa celo izrabljena. Priča smo preobrazbi, ki se zgodi pred gledalcem, ko se akterji vrnejo v čas svojega otroštva. Vrnejo se v svet sanj, svet velikih upov, brez želje po prihodnosti. Vrnejo se v enostavni svet barbik in terminatorjev, v otroške fantazije in želje. Ali so izpolnili svoje sanje? Ali smo jih morda mi? Prihodnost je zabredla pregloboko, preko enostavne barby naivnosti. Majhen je svet, majhni so ljudje v njem. Tako kot je povedala svoje sanje v predstavi pripovedovalka, ki je sanjala, da bo nekoč pripovedovala zgodbo. Ko je bila še majhna... A še danes boli...

Pred nami pa se odpira vesolje novih možnosti. Vesolje, ki ni večje od škatle in bogato, kakor vedro žogic, ki jih bodoči rešitelj razda našim sanjam. Imamo možnosti in le od nas je odvisno, kako jih bomo uporabljali.

Predstava s svojo sporočilnostjo človeka presune. S povezavo med plesnim teatrom in glasbo, predvsem pa z dovršeno igro pokaže, da novomeškimi dijakom ne primanjkuje izvirnosti in dobrih idej za umetniško delo. Sam koncept predstave, koreografija in scenski del sta dobro dodelana. Predstava je odlična na vseh področjih, sploh kar se tiče kostumografije in maske, kot tudi izbire tematike in njene obravnave.

Misel, ki jo želi predstava posredovati, je nekakšen pouk iz ljubezni. Predstava je vsekakor primerna za vse splošno razgledane dijake, pa tudi za vse ostale, ki želijo videti sodobno odrsko predstavo mladih amaterskih igralcev in ostalih umetnikov. Vse kar lahko še dodam je to, da je predstava zelo dobro odrsko delo že uveljavljene skupine in vsekakor vredna ogleda. Seveda pa si je vredno zapomniti to, da ne pridejo vse dobre stvari le z Zahoda, ampak tudi z Vzhoda. Ena izmed njih je prav gotovo ljubezen.

gledališke skupina GOGA:

Predstava o Primožu Trubarju

Goga, gledališka skupina Gimnazije Novo mesto, je v četrtek, 23. oktobra, ob 19. uri, v Kulturnem centru Janeza Trdine novomeški publiki zaigrala predstavo *Moji lubi bratje inu Slovenci*. Namen predstave je bil ozavestiti odnos do slovenskega jezika in obeležiti 500-letnico Trubarjevega rojstva. Bila je tudi vrhunec Trubarjevega tedna, ki je ravno takrat, od 20. do 25. oktobra, potekal na gimnaziji.

Predstava je nastala pod vodstvom mentorice in profesorice slovenščine Vladke Korošec, ki je zamisel za scenarij dobila po romanu Mimi Malenšek *Plamenica*. Z dijaki so skušali osvetliti čas, v katerem je živel Trubar. »V petih prizorih skušajo dijaki osvetliti vzgibe, ki so Trubarja vodili, da je v usodnem zgodovinskem trenutku tvegaval vse, da je svojim rojakom dal knjigo in s tem knjižni jezik. Tako je vizionarsko začrtal našo prihodnost med evropskimi narodi,« je dejala Vladka Korošec. Režiserka dodaja, da je namen predstave ozavestiti odnos do slovenskega knjižnega jezika, ki je po njenih besedah po eni strani na najvišji točki, saj je priznan evropski jezik, po drugi strani pa do takih zlorab jezika, kot smo jim priča danes, ni še nikoli prihajalo.

V predstavi je nastopilo 26 novomeških dijakov, poleg njih pa še 11 članov pevskega zbora ter štirje v glasbeni spremljavi. Do sedaj je gledališka skušina Goga ustvarila že pet predstav, ki so bile namenjene širši publiki (*Zid*, *Alamut*, *Mladi Prešern*, *Oddajene bližine* ter *260 let Gimnazije Novo mesto*), poleg njih pa je nastalo še nekaj del, ki so bila prikazana samo gimnazijcem.

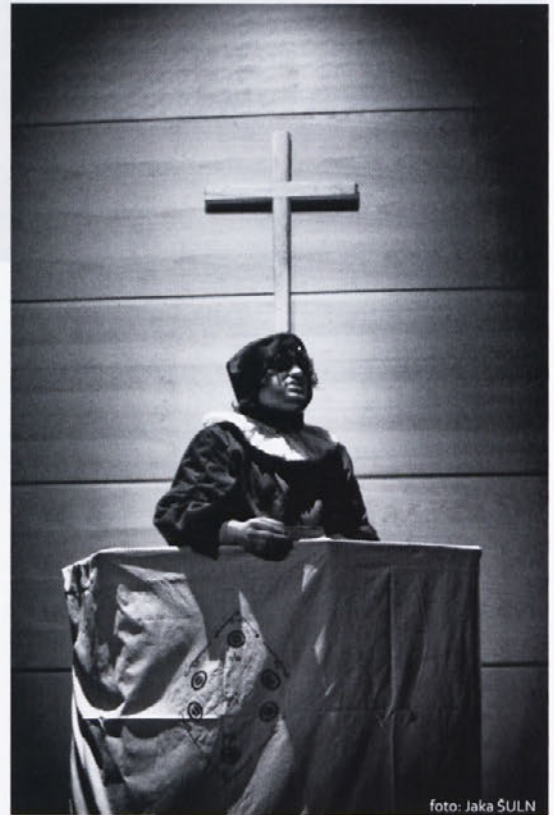

foto: Jaka ŠULN

foto: Jaka ŠULN

šport

državno ekipno prvenstvo srednjih šol v atletiki

Ekipi Gimnazije zasedli 4. mesto

15. oktobra 2008 je v Ljubljani potekalo finale državnega ekipnega prvenstva srednjih šol v atletiki, na katerem sta uspešno sodelovali tudi ekipi novomeške gimnazije. Dijakinje so osvojile 4. mesto, v konkurenci dijakov pa so novomeški gimnazijci prav tako zasedli mesto tik pod stopničkami. Pri fantih so sicer zmagali dijaki Gimnazije Šentvid, pri dekletih pa je 1. mesto osvojila ekipa I. Gimnazije Celje.

Fantje so nastopili v osmih disciplinah, dekleta pa v sedmih. V moški ekipi novomeške gimnazije je bilo 14 atletov, v dekliški (ženski?) pa 12 atletinj. Na finale državnega prvenstva se je uvrstilo po 12 najboljših srednjih šol iz vse Slovenije, ki so predhodno uspešno nastopile na področnih prvenstvih. Obe ekipi Gimnazije Novo mesto sta zmagali na področnem prvenstvu srednjih šol, ki je potekalo 30. septembra v Novem mestu.

Janez Mohorčič, profesor športne vzgoje in vodja ekipe fantov, je bil z rezultatom zadovoljen:

»Dijaki so tekmovali zelo uspešno. Po področnem prvenstvu so bili skupno na 8. mestu in so napredovali za štiri mesta in bili na koncu četrti. Mislim, da so preseгли sami sebe in to kljub temu, da v ekipi ni veliko atletov. V glavnem so rokometaši in nogometaši. Še posebej bi pohvalil Andraža Muhiča iz športne gimnazije, ki je kljub bolezni prišel na tekmo in odlično odtekel tek na 100 metrov in štafeto.«

»Glede na to, da se z atletiko ne ukvarjam in je za mano naporen teden, sem z rezultatom zadovoljen, prav tako pa tudi z ekipnih četrtim mestom, ki smo ga osvojili brez prvega šprinterja šole,« je dodal Urban Kramar, ki je nastopil v skoku v višino.

Nekoliko razočarana so bila dekleta. Saša Lavrič, profesorica športne vzgoje in vodja ekipe deklet: »Z dijakinjami smo po današnjem četrtem mestu malo razočarane, saj smo se v finale ekipnega atletskega državnega prvenstva uvrstile kot druge. Zaradi poškodbe v ekipi ni bilo glavne šprinterke Gaje Škerlj, ki je ponavadi odlično nastopila tudi v štafeti. Večina ostalih dijakinj je uspešno nastopila, nekatere so popravile svoje osebne rezultate. Če je ta rezultat res takšen, kot smo ga z dano ekipo bili zmožni doseči, potem moramo biti z njim zadovoljni.«

rezultati

dijaki

1. Gimnazija Šentvid, 2. Gimnazija Ljubljana Šiška, 3. Šolski center Velenje, 4. Gimnazija Novo mesto, 5. II. Gimnazija Maribor, 6. I. Gimnazija Celje, 7. Gimnazija Brežice, 8. Gimnazija Ptuj, 9. ŠC Ravne, 10. SŠ Veno Pilon, 11. SEŠTG Novo mesto, 12. PKŠ Celje.

dijakinje

1. Gimnazija Celje, 2. Gimnazija Ljubljana Šiška, 3. Gimnazija Bežigrad, 4. Gimnazija Novo mesto, 5. Srednja šola Slovenska Bistrica, 6. Gimnazija Šentvid, 7. Šolski center Velenje, 8. SŠ Srečka Kosovela, 9. Šolski center Celje, 10. Gimnazija Brežice, 11. Šolski center Ravne, 12. Gimnazija Ptuj.

piše: Luka ANDREJČIČ, Katja MARTINČIČ

Izginuli profesorji

Kje je Mama YUFON ter ostali profesorji?

Letošnje šolsko leto je prineslo kar nekaj sprememb v šolskem kolektivu. Ena od teh je seveda ta, da na hodnikih naše Gimnazije nič več ne srečujemo vedno nasmejanega Mama Youfona. Naš asistent za francoščino je v lanskem letu veliko pripomogel pri učenju francoščine, prav tako pa je dejavno sodeloval pri šolskih projektih in občolskih dejavnostih. Sam je povedal, da so ga Novomeščani lepo sprejeli, saj so v nekaterih aspektih zelo podobni njegovim rojakom v Kamerunu. Zato nas je zelo začudilo, da letos ne poučuje več na naši šoli.

Veliko presenečenje je bilo, ko smo ga 10. oktobra opazili na železniški postaji v Ljubljani. Pozdravil je s širokim nasmehom. Povedal je, da še vedno stanuje na Dolenjskem, ampak da po novem dela v Ljubljani. Mama sedaj poučuje na Gimnaziji Ledina, saj ga je ministrstvo po enem letu premestilo na drugo šolo, tam pa je prav tako svojevrsten fenomen. Povedal je, da so tamkajšnji dijaki veliko bolj nemirni kot dijaki naše šole. Pravi, da se ponovnega obiska pri nas zelo veseli. Do takrat pa ga lahko vidite v Ljubljani, ko nestrpno čaka vlak, ki ga pelje nazaj v Novo mesto.

Med »izginulimi« so letos še tri profesorice, ki smo jih bili tako navajeni srečevati na hodnikih naše »kremšnitke«, da jih prav pogrešamo.

Maja Hren nam je pobegnila prva in sicer na račun male Pike, katere srečna mamica je že kar nekaj mesecev.

Skoraj ji je uspelo pripeljati, kot mladi profesorici, svojo prvo generacijo dijakov do mature, ampak nas je Pika prehitela. Nič hudega, smo jo spoznali in je blazno prikupen otrok, tako da ji ne zamerimo, ker nam je za eno leto ukradla profesorico angleščine.

Kmalu po odhodu prof. Hren, je odšla tudi prof. Renata Nose, v Rim, povila je štručko po imenu Sofia. Že drugič nas je višja sila oropala profesorice, tokrat kar za dva predmeta hkrati. Ampak tudi prof. Nose nas je potolažila, ko nas je v začetku šolskega leta obiskala s svojo novorojenko. Seveda se obe profesorici vrneto po preteku porodniške, do takrat pa upamo, da se bosta imeli lepo v družbi svojih malčkov.

Bolj nas skrbi odsotnost prof. Nine Arnuš, ki je bila povsem nepričakovana in za marsikoga kar precejšen šok na začetku leta. Vse, kar se ve (op.p. kar dijaki vemo), je to, da je profesorica bolna in da je na šoli že nova, nadomestna sociologinja, ker prof. Zalokar vsega le ne zmore sama. Ugibanja o razlogih za odsotnost profesorice so različna, a občutek imam, da se resnico še vedno prikriva, kot pred majhnimi otroci. Pa naj bo tako, samo da bo razplet za Nino Arnuš čim boljši!

vprašanje naslednjega jutra

Maturantski izleti

piše: Maja JUNC, Tamara FIŠTER

“

Zabave pozno v noč so bile seveda najboljši del izleta, nekateri pa so pohvalili še ogled Barcelone. Kljub vsemu je kar veliko prijateljev od vsega napora in pijančevanja obležalo »v jarku«. Povedali so, da se s prenočišči niso obremenjevali, ker so tam tako ali tako samo spali (v nezavednem stanju?).

”

Sva dijakinji 3. letnika in kot večina srednješolcev tudi midve komaj čakava »Španijo«. Že prvi teden šole so začeli agentje krožiti okoli nas z letaki in brošurami o maturantskem izletu. Kmalu za tem je sledil roditeljski sestanek, kjer so profesorji opozarjali starše na to, kaj se dogaja na t.i. »maturantskih izletih«. Predlagali so jim, da bi ta izlet predstavili na 4. letnik, češ da bi šele takrat dobil pravi pomen. Staršem je bil izlet predstavljen kot skrajno nespametna stvar, kjer njihovi otroci samo pijejo, pijejo, pijejo in »komirajo« v najbližjih jarkih. Prepričevali so nas, da je to nespametno zapravljen denar, saj se lahko napijemo tudi v zidanici, kjer je »ceneje pa še doma na varnem smo«.

Celo pri nekaterih profesorjih smo imeli dolge pogovore glede tega. Zato naju je začela mučiti radovednost, kaj si o t.i. maturantskem izletu mislijo dijaki 4. letnika, ki so to že doživeli, dijaki, ki niso šli, starši dijakov 3. letnika ter nekateri profesorji. Kar sva izvedeli, sledi v nadaljevanju.

Dijakom 4. letnika je maturantski izlet ostal v dobrem spominu in jih je pozitivno presenetil, ker ni bilo veliko ogledov in so imeli veliko prostega časa, kar jim je bilo tudi najbolj všeč. Zabave pozno v noč so bile seveda najboljši del izleta, nekateri pa so pohvalili še ogled Barcelone. Kljub vsemu je kar veliko prijateljev od vsega napora in pijančevanja obležalo »v jarku«. Povedali so, da se s prenočišči niso obremenjevali, ker so tam tako ali tako samo spali (v nezavednem stanju?), hrana pa – sicer omejena na pomfri in še nekaj podobnih jedi – je bila dobra. Profesorji so jim, tako kot nam, pridigali o »nevšečnostih« in čeprav so nekateri dijaki priznali, da so imeli prav, so rekli tudi, da to početje pač spada zraven. Ne strinjajo se, da bi izlet morali prestaviti na 4. letnik, saj imajo dijaki takrat že preveč obveznosti in drug izlet – po Sloveniji.

Profesorji menijo, da je izlet nekaj dobrega za dijake, ker vidijo nekaj sveta in spoznajo svoje meje. Je predvsem le tradicija in pubertetniška muha. Zelo velik minus je lahko, ker v tem vidijo samo zabave in ne izkoristijo ponujenih ogledov. Poudarili so, da ti dijaki še niso maturanti, zato bi ga nekateri raje prestavili na čas po maturi ali v obdobje, ko čakajo na rezultate, nekateri pa na poletne počitnice pred 4. letnikom. Pred in po izletu najmanj en teden dijaki niso zbrani pri pouku, starši pa imajo po tem precej lažjo denarnico. Prof. Arnuš je razliko zelo dobro komentiral: »Bistvena sprememba je v ustvarjanju trdnejših vezi med določenimi dijaki. Dijaki se predvsem ne obremenjujejo več s šolo, pomembno je, da imajo oni v petek žur.«

Starše ne skrbi sam izlet, ker zaupajo otroku, vendar pa ne zaupajo agenciji. Bojijo se slabe organizacije zaradi ogromnega števila dijakov, ki gredo na izlet. Strah jih je tudi zaradi pijančevanja, ker obstaja velika nevarnost, da se otroku kaj zgodi. Potovanje se zdi večini predrago, saj naj dijaki ne bi dobili vsega, za kar so plačali, od sobe do ogledov.

Dijaki 3. letnika si ta izlet predstavljajo kot čas za druženje in zabavo v krogu sošolcev in prijateljev. Menijo, da je maturantski izlet edinstven dogodek, ki ga je potrebno izkoristiti in tam uživati, pa na kakršen koli način že. Destinacije izletov so izbirali skupinsko, upoštevali so skupne želje, saj si želijo potovati skupaj. Tako bi uresničili svoja pričakovanja po skupnih neprespanih nočeh ter izkušnjah, ki bi jih pridobili tam. Pričakujejo tudi, da bodo za ceno, ki so jo plačali, dobili natanko tisto, kar so si izbrali, ter dober odnos z animatorji. Večina dijakov meni, da jim starši zaupajo, vendar pa imajo tu in tam »poučne urice«, ki znajo biti zelo naporene.

Katja, dijakinja 4. letnika, je ena redkih, ki se niso udeležili tega tradicionalnega izleta. Kar naravnost sva jo povprašali, kaj so lahko razlogi za takšno odločitev in zakaj bi se nekdo odpovedal takšnemu doživetju.

Zakaj se nisi udeležila tega t.i. najboljšega izleta za 3. letnike

V bistvu sem se najprej prijavila in že plačala 3 obroke, ker sem pač mislila, da je to nujno in edino pravilno v odnosu do razreda, da grem zraven. Potem sem premislila in ugotovila, da ni tako pomembno in da mi pravzaprav sploh ni všeč celoten koncept tega izleta, zato sem se odjavila. Imela sem težave z vračilom denarja in agencijo, ampak recimo, da sem nekako uredila zadeve.

Ti je bilo žal, ker nisi šla?

Žal mi je bilo, ko sem poslušala kakšne res dobre zgodbe o tem, kaj se je dogajalo, ampak konec koncev jih ni bilo toliko, da bi spremenile moje mnenje. Če potegnem črto, sem še vedno popolnoma zadovoljna s svojo izbiro.

Kako so to sprejeli tvoji vrstniki?

Sprva so bili šokirani, sploh zato, ker sem že rekla, da grem. Spraševali so pač, kaj je razlog, ampak v Španiji res ni bistvenega pomena, če nekoga tam NI, po moje se nihče ne ukvarja s tistimi, ki so doma. Preprosto so sprejeli mojo odločitev.

Si denar, ki je bil namenjen izletu koristila drugače?

Denar, ki bi ga sicer dala za Španijo (mimogrede, celoten izlet bi si morala plačati sama!), sem potem porabila v mesecih med počitnicami, in sicer na Metal Campu, Rock Otočcu in v treh tednih morja v kampu. Definitivno sem dlje uživala za isti denar.

Upava, da ste izvedeli marsikaj novega. Me sva in kar nekaj odgovorov naju je presenetilo. Nisva si mislili, da se lahko kdo tudi upre tako vabljivi ponudbi. Zanimivo je tudi, kako o izletu razmišljajo profesorji in koliko kritik je na ta račun, čeprav je velika večina verjetno tudi sama nekoč potovala na tak način in z istim namenom. Čez nekaj mesecev bova vse to doživeli tudi sami in priznava, da sva že zdaj nestrpni. Kako se bo obrnilo naše potovanje, katere »prerokbe« se bodo uresničile in katere se bodo izkazale za mite? To bova izvedeli šele na kraju samem, seveda pa vam bova po tem vestno poročali o zankah in ukanah, ki jih nastavljajo organizatorji oz. agencije. Zakaj bi ponavljali iste napake, če se jim zlahka izognemo?

Foto: Jaka SUIJN

knjižna polica

Problem bralne kulture

piše: Albina SIMONIČ, Tanja CUDER UDOVIČ

Pismenost je sposobnost rabe jezika; bralna pismenost je ena od sporazumevalnih zmožnosti, med katere sodijo še govorjenje, pisanje in poslušanje. In ustrezna bralna pismenost je pogoj za učno uspešnost v šoli in za razvoj drugih vrst pismenosti. Za njen razvoj je vsekakor najbolj pomembno družinsko, potem pa tudi šolsko okolje.

Knjižničarji se zavedamo, da danes v komunikacijsko razvitem svetu interes za branje upada in da je potrebno iskati vedno nove načine motivacije za branje. Zavedamo se tudi, da zaradi posledic stresa in naporenega učenja dijaki v prostem času raje sežejo po »lahki«, trivialni literaturi. Večkrat prosijo: »Dajte mi kaj enostavnega, ker se hočem sprostiti.« Na nas in na profesorjih pa je, da jim pokažemo, da tej literaturi nekaj manjka in da bi tisto nekaj lahko iskali v drugačne vrsti literature.

Danes je na vseh šolah obvezno domače branje, seveda tudi pri nas. Med naključno izbranimi anketiranci je 53,9 % naših dijakov menilo, da je vpliv domačega branja na razvoj bralnih navad pozitiven. Dijaki se zavedajo, da če ne bi bilo domačega branja, sploh ne bi brali, zavedajo se, da si s tem bogatijo besedni zaklad in spoznavajo kvalitetno literaturo. Dijaki, ki so izpostavili negativen vpliv domačega branja, pravijo, da jih moti in od branja odvrača ravno prisila.

Kaj torej storiti? Knjižničarki se trudiva, da je izbor novo nakupljenih knjig primeren za gimnazijce, da jim večkrat svetujemo o dobri literaturi, vendar se zavedava, da je to premalo in da bo potrebno na tem področju storiti več, bodisi pri urah knjižnično-informacijskih znanj bodisi uvesti dodatne predstavitvene ure tematsko izbranih knjig. V tem tednu pa bodo na oglasnih mestih v knjižnici in zbornici že viseli plakati, ki bodo dijake in profesorje seznanili z novostmi naše knjižnice. V knjižnici je tudi razstaveni prostor novosti in dijaki lahko sami poiščete in prelistate knjige in se s tem seznanite o bogati založniški dejavnosti v Sloveniji.

Prof. Suzana Krvavica, ki velja za dobro poznavalko literature, je na tem področju ogromno prispevala in se trudila s svojim bralnim klubom Bibliofil.

Pa še nekaj statistike: v obdobju od 1.1.2008 pa do 12.11.2008 je bilo v knjižnici izposojenih 13.504 enot knjižničnega gradiva, od tega največ ravno na račun domačega branja in leposlovja: 5921 enot.

Lepo vabljeni, da se še naprej vračate v knjižnico, čeprav je visoko. Je pa lepa, domača in prijetna. S tem se vsi anketiranci strinjate. Sicer pa, kakršna koli že knjižnica je, vsaka je bogata zakladnica znanja, samo treba jo je pravilno izkoristiti.

Torej se ponovno vidimo na vrhu šole.

foto: Jaka SULN

Kaj berejo dijaki naše gimnazije?

Dvanajst najbolj branih knjig:

1. Rowling, J. K.: **Harry Potter, Svetinje smrti**
2. Lainšček, F.: **Muriša**
3. Lainšček, F.: **Ločil bom peno od valov**
4. Pamuk, O.: **Sneg**
5. Gazvoda, Nejc : **Camera obscura**
6. Kluun : **Pride ženska k zdravniku**
7. Murakami : **Norveški gozd**
8. Hosseini, Khaled: **Tek za zmajem**
9. Gregory, Philippa : **Druga sestra Boleyn 1. in 2. del**
10. Byrne, R.: **Skrivnost**
11. Baretić: **Osmi poverjenik**
12. Jones, Caroline: **Vsak dan fatalka : zvijače in bližnjice do popolnega videza**

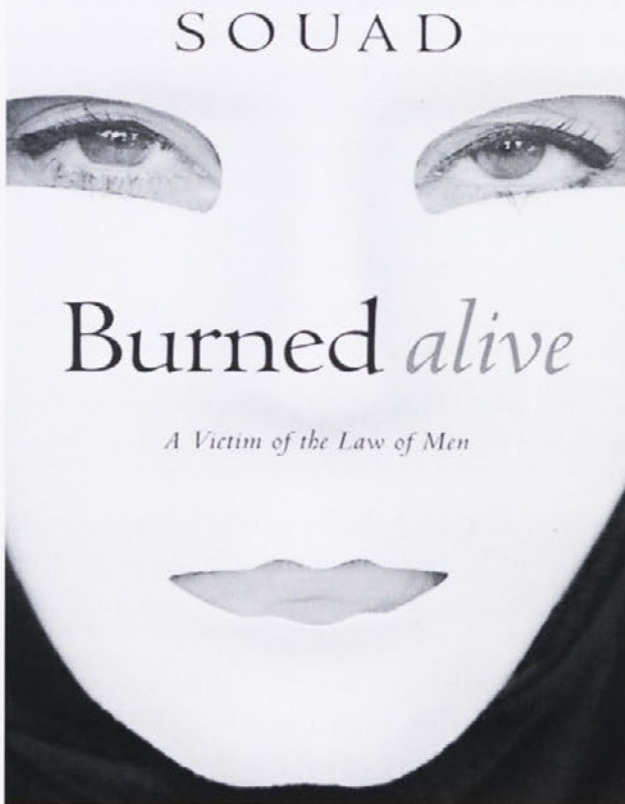

foto: Jaka Šušter

kritika knjige

Živa zažgana (Souad, 2005)

piše: Maja JUNC

Knjiga Živa zažgana je avtobiografija palestinskega dekleta, ki je na lastni koži preizkusilo, kaj pomeni, če se izneveriš strogim običajem tamkajšnje kulture. Njej je sicer uspelo pobegniti, a je ostala zaznamovana, tako fizično kot čustveno, do konca svojega življenja.

Za sodobnega bralca je knjiga dobrodošlo čtivo za spoznavanje strahotnih običajev, ki so še vedno živi v mnogih Islamskih državah. Knjiga je natančen popis dogodkov in spremljajočih občutij, ki se dotaknejo vsakogar. Res pa je tudi, da se je branja potrebno lotiti z zanimanjem, saj je sprva zgodba precej zamegljena. Ko se prebijemo čez prve strani, je knjiga lahka za branje, vsebuje pa tudi precej palestinskih izrazov, ki so zanimiva slogovna popestritev.

Avtobiografska zgodba se začne z opisom njene kulture ter njenega otroštva. Kot deklica je živela za tamkajšnjo vasico čisto normalno življenje povprečnega otroka iz Cisjordanije. Vendar tu se že pojavi vprašanje. Kakšno je za njih normalno življenje mlade deklice oz. ženske? Sledi zelo preprost in krut odgovor. Manj vredne so od krave, to slišijo vsak dan, poleg tega, da so vsak dan tudi pretepeane in zlasane. Najmanj to.

Zgodba se mi zdi prav zaradi tega zanimiva, ker nam predstavi čisto drugačno kulturo, ki ni niti malo podobna moji oz. naši. To je zelo zanimiva, vendar do žensk strašno kruta kultura. Tam ženska nima dobesedno nobene pravice, česar mislim, da si pri nas ne moremo več predstavljati.

Zaprto te male vasi je zaznamovala Souadino pubertetniško življenje. Pri sedemnajstih letih se je namreč zaljubila v sosedovega fanta. To pa je bila strašna napaka, kajti dekle pred poroko se ni smelo zaljubiti. Vendarle je sledila svojemu srcu in tako ga je cele dneve občudovala iz svojega balkona. On je to opazil in tudi izkoristil v svoj (moški) prid. Dekle mu je slepo verjelo, začela sta hoditi na zmenke, kjer se mu je že prvič dokončno predala. Po nekaj zmenkih je ugotovila, da je noseča. Fant jo je brez besed zapustil in morala se je znajti po svoje. Prav ta del bi jaz označila kot usodni preobrat Souadinega življenja.

Ko je družina zvedela za njen t.i. greh, so jo nemudoma hoteli odstraniti iz obličja zemlje, da bi očistili družinsko ime. Naloge niso dobro izpolnili. Kljub ognju, ki je zajel celoten zgornji del njenega telesa z obrazom vred, je preživela! Ena izmed redkih žensk, ki se ji je uspelo rešiti gotove smrti, kazni za zločin, ki pri nas sploh ne obstaja. Tu je njeno življenje doseglo dno. K sreči pa se je pojavila dobra ženska oz. prostovoljna delavka iz Švice. Pomagala ji je, da si je opomogla ter Souad in njenega sina odpeljala v njun t.i. odrešilni svet – Švico. Tam je Souad zopet zaživela z problemi tamkajšnjega prebivalstva. Pogosto je padala v depresijo zaradi iznakaženega telesa ter se zelo bala da bi izgubila na novo pridobljeno svobodo.

Po mojem mnenju je ta knjiga odlična za branje, še posebej za tiste, ki jih zanimajo različne kulture ter avtobiografske knjige.

problemi?

pripis uredništva:

V rubriki »Problemi?« smo se tokrat odločili objaviti nekaj esejev na temo diskriminacije. Izbrali smo tri, ki so bili v preteklem letu izbrani na različnih razpisih in vsi trije dosegli druga mesta. Priznam, da smo imeli sprva pomisleke, saj je ta tematika ponekod že obrana do kosti. Konec koncev pa je to tudi resničnost, ki nas spremlja vsak dan, in prav je, da se je zavedamo. Pred vami sta dva eseja in ena kratka zgodba. Uživajte v branju, v naslednjih Stezicah pa bo ta rubrika namenjena vsem, ki bi radi povedali svetu o vašem pogledu na raznotere probleme današnje družbe. Svoje stvaritve lahko vedno pošljete na naš e-mail.

Tujec

piše: Katja MARTINČIČ

Vse svoje življenje se je bil prisiljen boriti. Za prav vse, od mesta v vrsti pred blagajno do ocen v spričevalu, ki so vedno odsevale bolj učiteljev odnos, kot pa njegovo znanje. Za kopico banalnih – ostalim položenih v zibko – stvari in za delovno mesto.

Že ko se je rodil, so babice v porodnišnici zavijale z očmi, kot bi hotele nakazati, kako bo potekalo njegovo celo življenje. Potem je nekaj prvih let preživel doma, nevedoč, da tak kot je, ni zaželen niti v peskovniku pred blokom. Vedno kadar sta šla z mamo tja, so ostale ženske ponavadi morale kaj skuhati ali kupiti mleko, robčke in podobno nujne stvari. Ampak takrat tega pravzaprav ni opazil.

Končno je spoznal svoje mesto v sistemu nepisanih zakonov, ko je prestopil šolski prag. Ostali otroci so ga od prvega dne dalje zapostavljali, saj so jih doma učili, da so takšni ljudje dno družbe. In po dnu se hodi. Nešteto se je zgodilo, da je kdo od sošolcev kaj izgubil in so potem še dolgo z obtožujočimi pogledi spremljali njega. Če se je stvar našla, se seveda ni bilo vredno opravičiti. »Tako ali tako bi bilo čisto mogoče, da je on zanalašč tako naredil, ko pa vedno tako čudno gleda!« so se tiho pogovarjali med poukom, misleč, da jih ne sliši, da ne čuti njihovih oči na hrbtu.

Mnogokrat so ga starejši fantje tudi počakali za vogalom. Tiste dni ni poljubil mame, ko je pritekel domov. Po več ur je bil sposoben ždeti v svoji sobi in tiho hlipati v blazino. In se sprijazniti. Nikoli jih ni zatožil učiteljici. Pa tudi če bi jih, vprašanje, če bi mu verjela ali pa ga bi celo kaznovala, ker je povzročil nemir. Tudi mami ni nič rekel. In ona ne njemu. Brez besed sta vedela vse, ni se jima zdelo vredno za edinimi štirimi varnimi stenami obujati slabega, ki je prežalo za vrati. Vse to zato, ker je bil drugačen. Zaradi edinega, kar mu je njegova mati lahko dala, je plačeval kazen vsak dan posebej.

Leta so tekla in mati je hudo zbolela, k čemur je svoje pridal stres in nekaj tudi pijača. Pravočasno zdravljenje bi ji verjetno prineslo še precej let, a brez zdravstvenega zavarovanja, že tako drugorazredna državljanica ni imela prav veliko možnosti na čakalni listi. Velikokrat, sploh zadnje leto, ko je bila že zelo bolna, jo je vprašal po očetu. Izvedel je le to, da je bil domačin, ki se je potem kmalu odselil, da ga oče nikoli ne bo hotel poznati, še manj pa priznati. V očetovih očeh ni bil nič več kot neumna posledica dne, ko se je spozabil z neko tujko – kar tako, malo za popestritev.

Po mamini smrti tistega soparnega dne je zapustil malo stanovanje v majhnem mestecu, ter se z vsem denarjem, kar ga je premogel, preselil v večje mesto. Iz starega zapora poznanih sovražnih obrazov je pobegnil v svežo anonimnost.

Tam je bilo vse drugače. Vsaj od začetka. Na ulici je srečeval neznance, ki niso niti trznili, ko je šel mimo, niti dvignili obraza proti njemu, kaj šele da bi se kdo ukvarjal z njim. Bilo je popolnoma vseeno od kod prihaja, kako zgleda, kako mu je ime. Bilo je vseeno, kaj dela, kaj sanja, kaj je njegov namen. Vseeno kdo je, živ ali mrtev.

In bil je srečen. Neopažen se je počutil enak vsem ostalim na svetu. Zdaj bi si lahko privoščil celo več individualnosti kot kadarkoli prej. Pa ni niti želel, temveč je užival v mešanici idealov, ekstremov in povprečja, kjer se je sam sebi zdel tako navaden, tako normalen in osvobojen.

Vsake toliko ga je odneslo in je celo on sam pozabil na prejšnje življenje. Jedel je v kitajski restavraciji, se zaletaval v tuje turiste, se opijal s francoskim vinom, ob večerih opazoval španske plesalke v klubu in neopazno izgubljal svoj notranji občutek, komu pripada. Prav tisto, kar ga je tako dolgo sramotilo v očeh drugih. V tistem času, v tistih nekaj svetlobno hitrih trenutkih, se je končno počutil del vsega, kar je do tedaj smel le opazovati iz skrbno odmerjene distance.

Počasi se je popolnoma ustalil, končal neko poklicno šolo, navezal nekaj stalnih poznanstev in celo spoznal neko dekle. Pristno domače dekle, s potico in štruklji in zdravo pametjo. Imel jo je rad in ona njega. Malo manj njeni starši, ampak ker je bila pač edinka, so ji seveda oprostili vsak spodrseljaj, tudi napačnega fanta sumljivega porekla.

Dekle je vztrajalo z njim in čez čas sta se preselila v skupno stanovanje. Končno je dobil tudi stalno službo za trakom. Delo je bilo res naporno in plača hudo okleščena, ampak vse je bolje kot nič, se je tolažil med neskončnimi nočnimi izmenami.

Tako je nekaj let preživel na oblačku utvar o novem življenju v novem mestu, ko je prišel čas za ponovno prebujenje. Dolgo že hodi v službo, pa ni napredoval niti za eno mesto in ženska, ona hoče otroke – pravi, da ne bo rojevala pri štiridesetih, ko bo mogoče končno zaslužil dovolj za plenice in mleko. Pa je prosila svojega očka, uspešneža z debelo denarnico, naj on zaposli fanta v podjetju. Očka, sicer nerad, a vendar, je ustregel svoji zlati hčerki in se ob tem bal, kako bodo sodelavci čudno gledali prišleka z obrazom, ki tako očitno odseva jug. In povrhu vsega se mu je zdelo, da je nek podoben obraz nekoč že videl. Ampak to je bilo res dolgo nazaj in le kdo se bo ukvarjal s takšnimi mislimi.

Njegova žena, meščanska večna Gospodična, pa je menila drugače. V vseh teh letih zakona je namreč, zlepa ali zgrda, iz moža izvrtala, poleg denarja, več ali manj tudi vse skrivnosti. Tudi tisto o neki mladi tujki, ki je bila tako tiha in sramežljiva, da ni upala niti pisniti, ko si jo je, bolj na silo kot ne, vzel na nekem umazanem stranišču po kolegovi zabavi. In Gospodična bi dala roko v ogenj, da je na tem mladeniču nekaj hudo zaudarjalo po takšni materi!

Nič hudega slutečega je hčerinega fanta nekega dne mati prav prisrčno povprašala po njegovih starših in on je, odkrit kot mu je velela dolžnost do družine svoje izvoljenke, natančno opisal svoje preteklo življenje, ki se ga je skorajda s težavo spominjal.

Šokantno resnico, ki se je s tem potrdila, je mati svoji edinki servirala še toplo, bivši bodoči zet pa jo je dobil čez nekaj dni, ko ga je šef in hkrati oče zabrisal čez prag podjetja. Ni mu pozabil niti zagroziti, naj se ne vrača niti ga obvestiti, da tudi če komu pove kdo je, je on, pomembnejši in nepogrešljiv poslovnež, tisti z denarjem in vezami pri sodnikih.

V trenutku je iz oblaka padel na skalnata tla in se razsipel kot steklo ob prometni nesreči. Do tega trenutka prepričan, da je doživel že vse ponižanje na svetu, se je prepričal v nasprotno. Izgubil je službo in žensko, in poleg tega, že drugič v tem življenju, svojega očeta. Vse zaradi matere, vse zaradi njenih oči in priimka, zaradi njene želje po boljšem življenju, ki jo je prignala v to nehvaležno deželo.

Preklinjal je. Vse, od usode do boga in lastne matere, pa do očeta in prostora, kjer se je znašel kot prazen ovoječec cigaret. Zmečkan in zavržen ob cesti.

Dolgo je trajalo, da je lahko pogoltnil sram in gnus, ki sta ga spremljala iz dneva v dan. Potem se je odselil tja, od koder je nekoč pobegnil. Nazaj v isto stanovanje, v katerem je prejel toliko noči v nekem davnem času. Ni si našel službe, vsaj ne kaj več kot priložnostne. In še tisto, kar je zaslužil, je šlo večinoma za nek cenen viski, tisti, ki ga je tudi mama imela najraje.

Minilo je še nekaj let in spremenil se je v prikazen. Zdaj so ljudje imeli še več za povedati o teh zlobnih in pokvarjenih ljudeh, ki samo kradejo, lažejo, morijo in nič ne delajo. »Saj smo vedeli,« so rekli, »smo vedeli, da ne bo nikoli nič iz njega!«

In še marsikaj so govorili ti isti ljudje, nevedoč, da so bili oni tisti, ki so ga oropali življenja in iz njega posesali človeka, da je ostala samo še lupina, polna ponižanja in strahu pred lastnim tujstvom, pred svojo podobo v ogledalu.

Prazen in zapuščen, kakor je bil, ni zdržal več prav dolgo. Nekega še posebej težkega dne, ko je sonce skupaj z vlago, še bolj kot ponavadi, pritiskalo na zemljo, se je on, nič manj drugačen kot ob rojstvu, odpravil k materi, čakajoči nanj v svetu brez razlik.

Pasti in prednosti

piše: Urša KRANJC

“ Slovenija ni le cilj imigrantov iz manj razvitih delov sveta, temveč se k nam priseljujejo tudi prebivalci t.i. razvite Evrope. A za razliko njih sprejemamo z odprtimi rokami. Čemu? Ne prispevajo tudi oni delež k izgubljanju kulture? V čem so boljši? Zavzemajo 'visoke položaje', po katerih tako hrepeni sleherni Slovenec. ”

Živim v multikulturni državi oz. vsaj mislim, da si zasluži ta naziv. Zjutraj me v šolo spremljajo glasovi z bližnjega gradbišča, ki pripadajo ljudem drugega porekla, 'tistim z juga'. Popoldne prijateljico povabim na sladolek k 'šiptarju', z družino pa si privoščimo kosilo pri 'kitajcu'. Pot domov nam kazi pogled na barakarsko naselje bližnjih Romov. To je podoba današnje Slovenije. Večkulturne države.

Multikulturalizem sociologi opredeljujejo kot sobivanje različnih kultur druga ob drugi znotraj istega kulturnega območja, lahko bi rekli, da gre za neko medsebojno pomoč, toleranco. Pa je temu tako? Smo res vsi med seboj enaki? Imamo enake možnosti, enako prihodnost? Lahko begunec iz Srbije postane direktor Krke? Ima Rom možnost kandidirati za predsednika? Si lahko priseljenci bivše Juge sploh drznejšo pomisliti na 'visoke položaje'? Ne, naša družba jih avtomatsko zbija na dno; za trak, na gradbišča.. Se človeku, ki se preseli v Slovenijo iz manj razvitih delov, sploh spleča izobraževati, če mu že okolica da vedeti, kje je njegovo mesto, ker je 'čefur', Bosanec ipd.?

Velikokrat se med Slovenci pojavlja polemika, ali si vsi ti ljudje sploh zaslužijo neko svetlo prihodnost v naši državi, ker od njih tako rekoč nimamo nič dobrega; izgubljammo lastno kulturo, prebivalstvo, slovenščina skoraj ni več uradni jezik Slovenije, polno je kriminala, so neizobraženi, neprilagodljivi. Bi Romi sploh sprejeli ponujeno službo ali se jim bolj spleča živeti od socialne podpore? Vprašaj nezaposlenega Slovenca (če se lahko tako izrazim), vprašaj Roma. Odgovora bosta različna, ker jih že sama država interpretira drugače. Lahko še govorimo o enakopravnosti? Zakaj država bolj skrbi za neavtohtono prebivalstvo kot za lastne potomce? V čem je delavka v Labodu, ki dela deset ur na dan, slabša od Roma, ki ne dela, tako rekoč, nič, a dobi več?

Pritožujemo se tudi nad množičnim priseljevanjem delavcev iz Bolgarije, Romunije, Makedonije.. A nismo za to tudi sami malo krivi? Rek 'vsako delo je častno' pri Slovencu naleti na gluha ušesa. Raje životari kot prime za metlo. In prav zato k nam prihajajo imigranti, ker njim sleherni zaslužek pomeni preživetje. V tem trenutku ni pomembno, kaj prinesejo s seboj, temveč se moramo zavedati le tega, da bi brez njih bila mesta travniki, brez hiš, brez zgradb; hodili bi peš, saj nihče ne bi izdeloval avtomobilov in cest, povsod pa bi bilo polno smeti. Širijo se pritožbe o tem, da se priseljenci ne znajo vključiti v našo družbo, se nočejo. S tem bi se deloma strinjala, saj mnogokrat doživiš, da v slovenski trgovini v slovenskem kraju 'slovenski' prodajalec ne razume slovenskega jezika. Še bolj me zmoti govorjenje gospa in gospodov, ki živijo pri nas že petdeset let, a še vedno iz njihovih ust prihaja jezik, ki niti malo ni podoben uradnemu jeziku Republike Slovenije.

Res zahtevamo preveč? Tekoče govorjenje jezika države, v katero si se priselil, ki je tvoj nov dom? Ali bi morda morala vprašati: zahtevamo premalo? Je vodilnim v državi mar za Slovenijo, njeno kulturo? Hočejo biti tako tolerantni, da sprejemajo sleherni muho imigrantov in jih pri tem še podpirajo? Če je temu tako, potem naj se zavzemajo za njih na področjih, kjer je to res potrebno! Poglejmo čisto banalen primer. V srednji šoli v prvem letniku je kot obvezno čtivo predpisano Sveto pismo. Tukaj se gre vprašati ali se ministrstvo za šolstvo (oz. kdor koli že to predpisuje) zavzema za enakopravnost, kajti v Sloveniji poleg katolikov prebivajo tudi pripadniki drugih ver; pravoslavci, muslimani, ateisti, jehovove priče, in z obravnavanjem Biblije dvigujemo eno vero nad druge. Je to pravično? Znak multikulturne države? Sedaj lahko rečete, da je Sveto pismo stvar splošne izobrazbe, ima zgodovinsko vrednost; prav to lahko trdijo tudi pripadniki islama za Koran ali pa pripadniki katere druge vere. Če ostanemo pri veri; je pravično, da v sleherni vasi Slovenije naletimo na cerkvene zvonove, nekatoliki pa nimajo prostora za čaščenje svojega boga. Pravimo, da lahko gradnja džamije prinese grozote; spomnite se raje

zgodovine v srednji šoli in vse žalosti, trpljenja, grozote, ki jih je prinesla katoliška cerkev. Zakaj ne ukinemo nje?

Slovenija ni le cilj imigrantov iz manj razvitih delov sveta, temveč se k nam priseljujejo tudi prebivalci t.i. razvite Evrope. A za razliko njih sprejemamo z odprtimi rokami. Čemu? Ne prispevajo tudi oni delež k izgubljanju kulture? V čem so boljši? Zavzemajo 'visoke položaje', po katerih tako hrepeni sleherni Slovenec. Ni potemtakem bolje sprejeti 'južne priseljence', ki vsaj opravljajo dela, ki so nam iz pod časti? Zakaj sploh imamo potrebe po višjem kadru, saj statistike pravijo, da je večinski delež Slovencev višje izobražen? Morda je kriva država? Njeno vlaganje denarja v napačne namene, zaradi katerih izgubljam lastno prebivalstvo, ki postajajo priseljenci drugih držav.

Poraja se mi vprašanje, kako bi sploh lahko Slovenijo spremenili v zgledno multikulturno državo. Je to sploh mogoče? Katera stran bi morala popustiti, katera se izostriti? Sama mislim, da se vse začne z izobraževanjem, izobraževanjem, ki bi bilo enako vsem. Eden glavnih razlogov za odklonilen odnos do šolanja je slabo znanje jezika, zato bi jaz (če bi imela to moč) uvedla obvezno obiskovanje vrtca za vse, ne glede na poreklo, zaslužek., zato bi se morale cene varstva znižati. Obiskovanje vrtca pa se mi zdi pomembno, zato ker bi se otroci lahko v tem obdobju naučili jezika in bi potem bilo šolanje lažje in zanimivejše. Predvsem pa bi jim morali predstaviti misel, da izobrazba odpre marsikatera vrata, ne glede na raso, vero, le voljo moraš imeti in se znati vključiti v kulturo.

Ne zahtevamo asimilacije (le kako bi drugače prišli do bureka, kebaba..), želimo le slovenski jezik na ulici in toleranten ter kulturnen odnos. Ljudje smo že, poskusimo biti še kaj več!

DISKRIMINIRANI ROMI ALI NECIVILIZIRANI »CIGANI«?

piše: Urša KRANJC

“ Dobro jutro: to se ne dogaja samo v brezimnih, nerazvitih afriških državah, dogaja se vsepovsod po svetu, namreč diskriminacija, pa naj napišejo še 1000 zakonov, pomagalo ne bo nič oz. po domače »en drek«. ”

Priznati moram, da sem bila prvih nekaj minut (bolje ur) enostavno šokirana nad temo, ki nam je bila dana. Romi? Saj niso resni. Zafrkavajo se z mano. Bila sem prepričana, da se ne bom odločila za sodelovanje, bilo bi preprosto preveč bizarno. Resnica pa je, če hočeš postati kvaliteten pisec, se moraš spoprijeti z marsičem (V katerem poklicu pa se ne?), tudi s temo, ki je v »normalnih« pogojih še povohal ne bi.

Nikakor se ne počutim poklicana, da pridigam na to temo, ker se ne bi mogla otresti subjektivnosti pri svojem izražanju. Bojim se, da sem tako kot večina ostalih ljudi negativno nastrojena proti Romom. Odločitev, da bom pisala o njih, je temeljila na lastnem pravilu, da se bom poskušala otresti že stoletja zakoreninjenega prepričanja in se distancirala od zadeve in poskušala osvetliti stvari v, po mojem, pravi luči.

Torej, ali imajo Romi možnost za uspeh, osebni razvoj in podobno?

Odgovor je vsekakor da, ki ga lahko potrdim z izjavami politikov, češ »saj smo vendarle demokratična država?!«. Res je, v naši ustavi je črno na belem zapisano, da imamo vsi državljani ne glede na narodnost, veroizpoved, spol, barvo kože, socialni status itd. enake pravice. Tu bi veljalo omeniti stavek neznanega avtorja, ki drži kot pribito: »Govori (oz. piše) se eno, dela pa se vse kaj drugega.«.

Če se za trenutek odmaknem od pereče teme, pri svojih letih tudi sama opažam razlike med tem, kar naj bi se delalo, in tem, kar se dejansko dela. Pa saj smo vendar v Evropi, v združeni Evropi. Vsi za enega, eden za vse. Larifari, samo še en zastarel stereotip, ki bi kvečjemu spadal samo še na državne slovesnosti, kjer bi že po

protokolu moralo biti vse v najlepšem redu.

Dobro jutro: to se ne dogaja samo v brezimnih, nerazvitih afriških državah, dogaja se vsepovsod po svetu, namreč diskriminacija, pa naj napišejo še 1000 zakonov, pomagalo ne bo nič oz. po domače »en drek«. Pa naj si tisti, ki bi radi, da se vse uredi kar samo od sebe, medtem ko bi doma ležali na kavču in srkali limonado, tako kot obljublja v raznih reklamah po teveju, še tako zatiskajo oči. Če pa imajo vsaj toliko sramu, da priznajo, pa dejansko ne naredijo ničesar, so nam vsaj v tolikšno breme, kot tisti prvi. Vsak si lahko laže, da »jaz pa že ne obsojam ljudi zaradi porekla ali barve kože«. Potem pa se po naključju zgodi, da »cigani« v šoli grozijo njegovim/njeni hčerki, da jo bodo pretepli in podobno. Ne poznam starša, ki ne bi po šoli prav grdo preklinjal, zganjal »cirkusa« in se pritoževal na vse možne konce in kraje; kar je tudi edino prav, kaj pa človeku navsezadnje še preostane? Romi so, po lastnih izkušnjah, še kako pripravljeni se javno izpostaviti, priti v šolo in izpolniti dano obljubo. Imajo pač zelo močne rodbinske vezi. Pokažite mi enega »našega« starša, ki bi naredil isto. Nobeden. Nula. Ničla. Zero.

Moj oče je, za primer, iz smetnjaka izbrskal odsluženo kosilnico in jo predelal v novo, ki kosi ravno tako dobro, kot vsaka druga. Vem, ker sem jo preizkusila. Torej, »cigani« niso edini, ki po smetnjakih iščejo uporabne stvari in po možnosti še dobro zaslužijo zraven. Zdaj sem izpadla netaktna; o tem se ne govori v spodobni družbi.

Če pa naša zapeta, spodobna družba obrne medaljo in jo pogleda še z druge strani, ji vsekakor ne bo všeč, kar bo videla. Res je, zaslužijo s kramo, ki smo jo mi odvrgli sami od sebe, torej nas potemtakem ne briga več, kaj se dogaja z njo. Ko pa si jo prisvojijo Romi, nam gre v nos. Zakaj pa ne bi sami iz lastnih smeti kaj iztržili? To pa že ne, za njimi pa že ne bomo ponavljali, so preneumni. Neumni ali ne, vse, kar si po pravici prisvojijo (brskati po smetnjakih pač ni prepovedano, se pa počutiš neugodno, če jih opazuješ pri tem), tudi obdržijo in pametno uporabijo.

Pojasnili smo stereotip št. 1, ki se je spraševal, če so Romi iznajdljivi? So, kot ste opazili. In iznajdljivi ljudje ponavadi še daleč pridejo v življenju. Torej s te strani niso diskriminirani od Boga; tudi njim je podaril natanko toliko pameti kot nam. Sicer pa gre tu za to, koliko so v resnici diskriminirani od nas ter koliko razvoja in pravic jim preprečujemo? Tako na grobo, kar veliko. Preveč, v bistvu. Naravna nastrojenost je eno, preprečevanje osnovnih življenjskih pravic pa drugo. Saj nam tudi vračajo, nobeden pač noče odnehati. Je pa vsekakor odvisno od nas, ali bomo nadaljevali s takim obnašanjem, ki lahko pripelje tudi do katastrofe (opozoril za to je več kot dovolj), ali pa se lahko vsaj zamislimo sami nad sabo. Vse delamo avtomatično, brez razmišljanja, tudi mislimo kot navadni stroji.

Stavim, da ni še nihče od nas nikoli pomislil, zakaj pravzaprav sovraži Rome. Razloge, da smrdijo in podobno, lahko kar odpišemo, ker so povsem brezpredmetni in žaljivi. Ne vem, če bi bilo ljudi, ki imajo resen, osebni, resničen razlog, da jih, milo rečeno, ne marajo, vsaj za odstotek od vseh državljanov Republike Slovenije. Ampak take ankete se žal ne bi dalo izvesti, saj bi se večina zlagala, in to brez tehtnega premisleka. Ja, žal bi bila tudi jaz med njimi še pred enim tednom. Zdaj pa, bolj ko se poglobljam v to temo in o njej res zelo intenzivno razmišljam, ugotavljam, da nimam niti enega pametnega, pritrtilnega odgovora na to vprašanje (Je res, da ne marate/sovražite Rome?). Zakaj pa bi ga tudi imela, meni osebno niso storili nič žalega, v imenu drugih pa ne morem odgovarjati. Vsak pač ve zase.

Enake možnosti za uspeh? Hja, o tem bi se dalo razpravljati; 50:50 - da in ne. Kot sem že povedala, naša ljuba ustava velja (tudi) v vseh slovenskih šolah - področje, ki mi je osebno najbolj blizu - oz. naj bi veljala.

Romi hodijo z nami v šolo, kar pa bi vsi najraje preprečili. Zanima me, zakaj? Ves čas je ena in ista pesem: Romi so necivilizirani. In kaj, vas vprašam, se bo zgodilo, ko tudi v šolo ne bodo več hodili (kar se sicer že dogaja, vendar še ni uradno)? Stavim, da bolj izobraženi kot so že, ne bodo postali. Rekla bi tudi, da so vse le pobožne želje; to, da se jim bo kar samo od sebe »odprlo«, ne bomo doživeli.

V šoli se človek njihove drugačnosti in brezimnosti najbolj zave. Spomnim se, da so jih tudi učiteljice gledale postrani, čeprav so se trudile, da jih ne bi. Od začetka je še šlo za silo: pretvarjajmo se, da je vse v najlepšem redu na deseto potenco, vendar se sčasoma tudi one (se pravi proti koncu šolskega leta) niso več delale, da jim je vseeno za njihovo zelo sproščeno obnašanje, potrudili so se namreč, da so se počutili kot doma. Na primer, Romkinja v našem razredu je imela vse leto med poukom noge na mizi (se pravi, po kavbojsko), pa čeprav jo je

»tovarišica« vsako uro posebej opozorila, naj jih ima na tleh kot vsi ostali. Ko je po polovici leta opazila, da se za tako avtoriteto sploh ne zmeni, jo je preprosto ignorirala, in s tem je bila težavica zanjo odpravljena.

Zdi se, da imajo Romi enake možnosti kot vsi ostali, in da so čisto sami krivi, ker jih ne izkoristijo. Mislim, da se zavedajo, da je njihov zdajšnji položaj, pa naj bo še tako slab, največ, kar lahko iztržijo od nas. Navsezadnje smo mi tisti, ki jim lahko olajšamo ali še bolj zagrenimo vstop v družbo. Seveda pa gre pri vsem tem tudi za ponos in princip, ki nikakor nista zanemarljiva. Nočejo nam dopustiti dokončne prevlade nad njihovimi življenji, zato se tudi tako krčevito upirajo »po-civilizaciji«. Tu gre za več tisočletno tradicijo svobode in zato tudi ne marajo in pomilujejo tiste uboge Rome, ki so postali »civilizirani« in se znašli v navzkrižnem ognju, nič krivi.

Sprašujem se (kot že tolikokrat), z ozirom na našo malo, zelo demokratično in zelo evropsko državo, če je kdorkoli izmed vas imel Roma za sodelavca, sošolca (na fakulteti) ali celo za soseda? Mislim, da ne. Mogoče je to vzpodbuda, da se ozremo okoli sebe in pomagamo sočloveku v stiski, dokler še imamo čas, in naša država še ni stegnila krempljev proti nam, ostalim. In predvsem, da pri tem pozabimo na lastne interese in zamere, kar je najtežje pri vsem tem.

In zakaj bi naša država pokazala kremplje prav nam? Saj je vendar prizanesljiva z vsemi, ona je naša dobrodušna mati, ki nam z veseljem odstopa svoj delež pogače. Najverjetneje zato, ker smo še edini preostali, ki nam jih ni pokazala. Da se razumemo, ravno toliko kot je za nas naredila dobrega (kar ne zanikam), nam je tudi odvzela.

In za konec, (še) eno vprašanje, – ki pa je zares čisto zadnje in zares najpomembnejše od vseh, kar sem jih tu navedla – na katerega so nam tako pametno prepustili odgovor novinarji iz oddaje Preverjeno.

»Če smo iz naše družbe izločili Rome, »izbrisane«, geje, lezbijke, posiljevalce, morilce, muslimane... kje se seznam konča?«* Precej bedno, neumno in patetično bi bilo namreč soditi, da mi ne spadamo na seznam »za odstrel«.

Otrok iz geta

piše: bela laž

Želim si biti otrok iz geta.

Da bi lahko v sredinec leve noge shranila vso
bolečino tega sveta ...

Da bi lahko prosto preklinjala nad svojim življenjem
- in ne bi zvenela razvajeno, naučeno ...

Da bi lahko nosila hlače z luknjami in srce z žepi ...

Da bi se lahko pretvarjala, da mi je vseeno ...

Da. Definitivno si želim biti otrok iz geta ...

Jaz sem otrok iz geta.

foto: Jaka SULN

Ki mu manjka sredinec na levi nogi ...

Ki uporablja kletvice namesto solz ...

Ki nosi bolj luknje kot hlače - bolj žepi kot srce ...

Ki mu nikoli ne bo zares vseeno ...

Da. Jaz definitivno sem otrok iz geta.

beležnica

Gimnazijska proza in poezija

Prince Charming

-- Skrivaš. Tisto, kar želim pozabiti.

[V sebi?]

-- Mar je res le želja?

[Sem lovec, ki beži pred svojim plenom]

-- Pomešala sem jo s strahom.

[Pred bolečino?]

Se predaš. Zajočem.

Ne izročiš mi tistega, česar mislim, da nočem.

Me želiš obvarovati?

- Potem govoriš. Vsakdanje in nepomembne stvari. Z mirnim glasom. Le tvoj pogled te izdaja.

[Si lagal?]

Kje je tvoj zaklad?

- Želja in strah se spojita v ukaz: "Hočem! Takoj!"

Lažeš naprej. Tako dolgo in brezvestno, dokler se laž ne spremeni v resnico, ki napolni prostor. Nasiči zrak.

Neprijetna resnica. Nezaželena resnica. Najina resnica.

- Zadušim se. Brez bolečin. Brez solza.

Šele tedaj me lahko spremeniš v zaklad.

Šele tedaj lahko jočeš.

Šele tedaj me lahko ljubiš.

:: bela laž

6 milijard

Zavržen se zlivaž s sivozelenim asfaltom.

Hraniš se s krvjo, ki ti teče iz spodnje ustnice.

Lastni urin te umiva.

Na čase malo bruhaš. V lastna ustna.

In časopis, s katerim so te mimogrede pokrili, predstavlja tvoje edino upanje na jutri.

Dež te spere s tega sveta..

Povsem neopazno.

In nikoli zares ne izveš, kaj je bilo na naslovnici itistega časopisa..

Ni bilo časa.

Moral si oditi.

Nekdo drug potrebuje tvoje mesto.

Nekomu drugemu se neznansko mudi umreti.

Sredi zelenosivega asfalta.

Z ostanki tvojega bledomodrega trupla.

Z ostanki tvoje temnovijolične krvi -

... potrebuje jo bolj kot ti ...

:: bela laž

Nasprotja

Jem, a sem sestradana,

Živim, a sem razočarana.

Žejna sem, a ne bi pila.

Smejim se, a to je le rutina.

Kričim, a zvoka ne spustim.

Zanikam, a si močno želim.

Pišem, a mi je zmanjkalo črnila.

Delam, a sovražim opravila.

Jočem, čeprav nočem.

Ne bom, čeprav hočem.

Ne gre, čeprav bi moralo iti.

Ležim, čeprav bi morala hoditi.

Hitim, čeprav gre vse počasi.

Obujam, čeprav že minili so tisti časi.

Iščem, čeprav ne najdem.

Vztrajam, čeprav se ne najdem.

Potrebujem, a ne dobim.

Nasprotujem, čeprav se bojim.

:: Špela TRŠINAR

Ljubezen moja si

Leta minevajo,
 jutra se prebujajo,
 ujeta v pasti ljubezni sem,
 brez tebe in tvojih oči,
 en dan ne zdržim več,
 zate samo še živim,
 eden in edini zame si,
 ne izgubi se med slabimi ljudmi.
 Moje srce bije le zate,
 ob mrku in zvezdah pomislim nate.
 Je res, da ljubiš me tudi ti?
 Ali je res, da ljubiš me do zvezdnatih dlani?
 Samo zbuditi iz sanj se treba bo,
 in reči ti, da ljubim te močno.

:: Tina BREGAR

Kozarec

V ogabnorjav, steklenozelen kozarec sem
 shranila naju ...
 Psst ... Zares me sploh ni ...
 In ti bivaš, čutiš, ljubiš - za oba ...
 Namesto mene.
 Kljub meni.
 Skozi motno steklo se zdim resnična.
 Se zdim umazana.
 In verjameš, da obstajam.
 Prav zaradi tebe.
 Rjavozelena ljubezen se ti zrcali iz oči.
 Za hip nevtraliziraš mojo navidezno
 ogabnost
 :: bela laž

Perspektiva

Bila je. Obstajala. V nekem svetu. V nekem času. Ki sta jo vzela za svojo. Brez vprašanj. Pristala je. Prepustila se je igri.

Vonj, čigar obstoja se niti ni dobro zavedala, jo je ponesel v neko sobo. Davno pozabljeno sobo. Tapete z rjavimi rožami na steni. Zadušljiva vročina. Okna skrbno zaprta. Rulete spuščene. Da nihče ne bi mogel videti? Da nihče ne bi mogel zamižati? In kriki. Tihi, nedolžni kriki. Kričati šepetajoč. Roka, ki ji dopoveduje, da je zopet naredila napako. Roka, ki ji dopoveduje, da je njen obstoj napaka. Ne joče. Dopove si, da roka ne pripada preostalemu telesu. Da ima svojo voljo. Sposobnost lastnega odločanja. Lastnega delovanja. Ne, on ne bi bil sposoben tega. Nikoli. Ne, on jo ima rad. In nato verjame. Otroško naivno. In sovraži roko. Samo roko. Prepozna vonj. Mleko, ki je prekipelo čez rob. Soba se v hipu zamenja.

Igrače. Nešteto igrač. Prepozna jih po vonju. Najlepši vonj na svetu. Videti jih ne more. Krog je sklenjen. Prostora zanjo ni. Rjave rože so tokrat na njenem krilu. Modrooka deklica ji ne poda roke. Otroška krutost je najhujša. Tako hudičevo iskrena. Osramočena pobegne. Joče. Zaradi babice, ne zaradi sebe. Rjave rože so bile njene. Sanje o mali princeski se podrejo. Glasen pok. Predrli so njen milni mehurček. Steče skozi čas.

Pleše. Premika svet. Lovi poglede. Dancing queen. Ugaja. Prvič v življenju. Obrazi se spreminjajo. Prelivajo. Pa vendar vidi v vseh občudovanje. Odobravanje. Celo v tistih, ki izginjajo. Vrti se dalje. Naenkrat se njene nosnice napolnijo z vonjem po vanilji. In snegu. Streznitev. Opazovalcev ni več. Sama je. Sama s svojimi angeli. Sama s svojimi demoni. Vsi so že davno odšli. Tudi on. Predvsem on. Ali pa je bila samo ona tista, ki je pobegnila? Ni pomembno. Niso ji sledili. Niso je poiskali. Niso je rešili. Nihče. Tudi on ne. Predvsem on. Mraz. Potrebuje ogrinjalo. Kje je kdo? Kdorkoli. Vonj vanilje se ji zagabi. Bip. Prejeli ste novo sporočilo. – Ne, samo baterija je zopet prazna.

In potem voda. Povsod voda. Voda na njenih dlaneh. Voda v njenih mislih. Voda v njenem grlu. Solze prekrijejo njene besede. Jih zadušijo. Izbrišejo. V enem samem trenutku. Brez kakršnekoli najave. Brez opozorilne sirene za nevarnost. Vsaj tako se je zdelo. Le hip za tem, ko ogromna, tuja roka prekine njeno navidezno vez z življenjem – ali vsaj z životarjenjem – ji zmanjka sape ...

Potem ni več bila. Ni več obstajala. Čas in svet sta se ji odpovedala. Nova in nova vprašanja so se ji porajala. Pravila igre so se spremenila. Pa vendar je znova pristala. :: bela laž

Zrcalo

piše: Fallen LEAVES

“ Nekako sem moral pobegniti od žene, ki me je začela gledati na povsem napačen način. Takrat sem se tega že povsem zavedal. Bal sem se, da bom res postal takšen, zato sem se raje poiskal v očeh svojih sinov. Videla sta me kot junaka, ki je kos vsemu, in tak sem potem tudi bil. ”

Vsak je natanko takšen, kakršnega ga vidijo drugi.

Nekoč sem imel dekle. Že kar precej let je od tega. Najprej sva se držala za roke. Nato sva se poljubila. Potem mi je rekla, da me ima rada. Vsemu temu je sledila poroka in trije otroci. In po vsem tem me je imela še vedno rada, vsaj tako mi je govorila, vsak dan znova. In bil sem natanko tak, kakršnega me je videla ona.

Prav tako sem imel nekoč prijatelja. Od tega je še precej več let. Midva se nisva nikoli držala za roke in poljubljala. Kljub temu, da mu ni bilo treba izreči, sem vedel, da me ima rad. Vsaj toliko časa, dokler me ni nekega dne zalotil z njo. Potem me je sovražil, čeprav tudi tega ni nikoli izrekel naglas. In tudi takrat sem bil natanko takšen, kakršnega me je videl on.

Z mojo ženo sta bila par že kar nekaj let, pravzaprav še iz zgodnjih najstniških časov. Vendar pri nji ni šlo nikoli za tisto osladno obliko ljubezni. Prisežem, da sta se na čase še moja starša obnašala bolj zaljubljeno, čeprav sta bila skupaj že krepko čez dvajset let. Preprosto nista imela takšnega odnosa.

V tistih časih smo se kar precej družili. Mislim, da jima je bilo nekako nelagodno, če sta bila sama, zato sta me vedno vabila zraven. Nista si imela hudo veliko za povedati, ko pa smo bili trije, se je odgovornost za neprijetno tišino nekako razdelila in nikomur ni bilo pretirano mar, kakšni smo. Tako ali tako, je bil vsak preveč zaposlen z opazovanjem samega sebe, da bi se lahko zares videli med sabo. In bili smo natanko takšni, nevidni. Posedali smo po kakšnih temačnih, rokerskih lokali, bolj malo govorili, se precej več zadevali in bili nekako srečni skupaj. Vsaj do takrat, ko mi je ona rekla, da me ima rada. Lažem. Najprej sva se seveda držala za roke in poljubila. No, od takrat naprej sva bila srečna pač samo midva. Začela sva se precej več pogovarjati in precej manj zadevati. Postopoma so temačne lokale zamenjale prestižne restavracije. Vendar sva hkrati postajala vedno manj srečna. Čudno, kako sem šele precej let kasneje dojel, da svetloba pravzaprav najbolj zamegli tvoj vid.

Prijatelj je storil samomor. Bilo je kar nekaj časa po tistem, ko se je zgodilo, vendar sem kljub temu vedel, da sva bila kriva midva. Šla sva na njegov pogreb in ona, ki je bila takrat že moja žena, je ves čas potihlo jokala. Nekako ji nisem bil sposoben reči, da ni kriva ona, ker tega nisem zares verjel. Mislim, da je takrat to začutila. Verjetno je

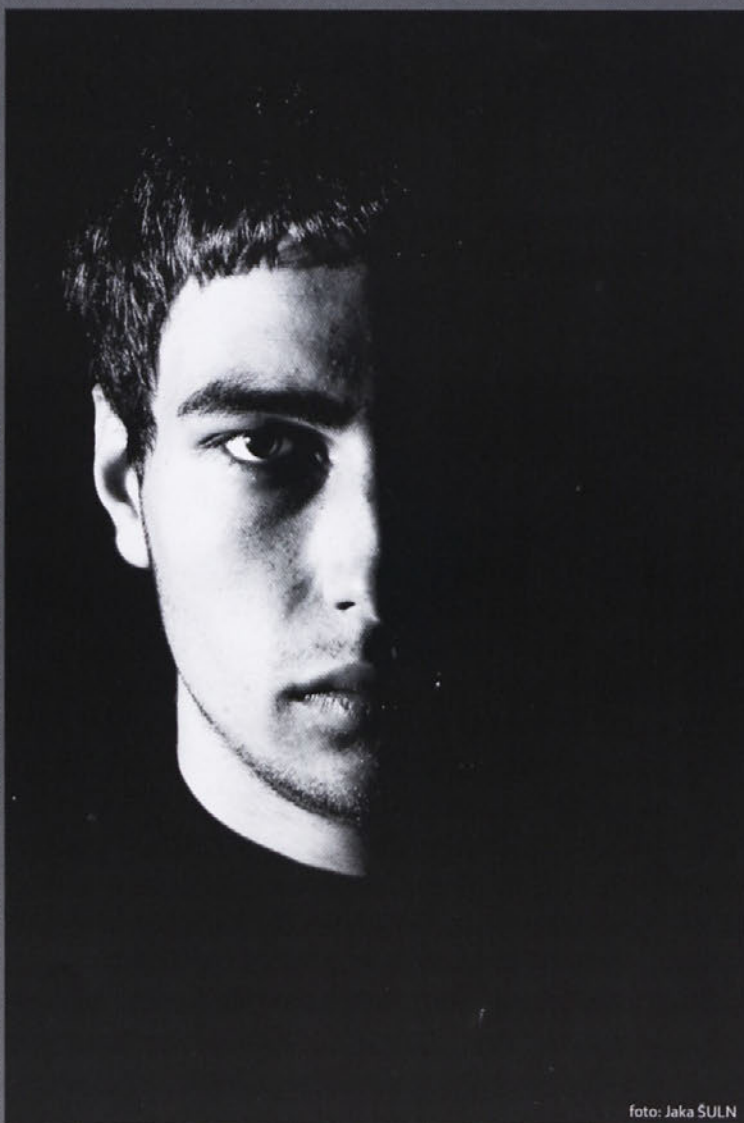

foto: Jaka SULN

zato njen jok postajal vse glasnejši, dokler niso začeli ljudje strmeti v naju. Večina od njih je vedela, kaj se je zgodilo pred leti. In večina naju je krivila za njegovo smrt. Videl sem v njihovih pogledih. In zopet sva bila natanko takšna, kakršna so naju videli drugi. Pravzaprav je bila zato na nek način sreča, da naju vsaj prijatelj ni mogel več videti. S pogreba sva odšla prva.

Žena je nekaj mesecev po njegovi smrti prvič zanosila. Rodila je punčko in oba sva ji pričela posvečati večino najine pozornosti. Mislim, da sva nekako bežala drug od drugega, čeprav sva si še vedno vztrajno zatrjevala, da se imava rada. Pravzaprav sva to počela tako pogosto, da so besede izgubile vsakršen pomen. Šele takrat sem se začel dobro zavedati, kako nama prijatelj pravzaprav manjka in kako močno ga v resnici pogrešam. Z ženo sva vse bolj pogosto sedela v tišini in bilo nama je strašansko neprijetno. Pri samo dveh je odgovornost za ustvarjanje pogovora res precej večja.

Tako je žena v precej kratkem časovnem razmahu rodila še drugega in tretjega otroka. Oba sta bila fanta. Končno sem dobil družabnika, in to celo dva. Potem smo se družili po moško. Igrali nogomet. Hodili na ribolov. Celo videoigre sem pogosto igral z njima. Nekako sem moral pobegniti od žene, ki me je začela gledati na povsem napačen način. Takrat sem se tega že povsem zavedal. Bal sem se, da bom res postal takšen, zato sem se raje poiskal v očeh svojih sinov. Videla sta me kot junaka, ki je kos vsemu, in tak sem potem tudi bil.

Z ženo hodiva precej pogosto v hribe. Ponavadi se nama pridružita še najina nova prijatelja. Spoznali smo se pred približno dvema letoma na morju in od takrat naprej se kar pogosto družimo. Sicer so se naši pogovori nekako ustavili v fazi površinskega kramljanja, vendar vsaj tišine ni, kar nama povsem ustreza. Ženi si izmenjujeta kuharske recepte, kozmetične nasvete in tarnata nad vsemi opravili, ki jim morata biti kos, midva pa udariva kakšno po moško. Kadar preživiva dan z njima, mi žena zvečer vedno reče, da sta krasen par. Nikoli ne pritrdim, ker ju ne poznam zares. Ne vem, kakšna sta v resnici. Vem samo tisto, kar vidim. Včasih pozabljam, da je to povsem dovolj.

Sinova sta prehitro odraščala in moja podoba popolnosti, se je v njunih očeh vse prehitro razblinjala. Moral sem si poiskati novo pribežališče. Vedno dlje sem začel ostajati v pisarni. In dela je bilo več kot dovolj. Kmalu sem začel papirje nositi tudi domov. Dal sem si urediti celo majhen kabinet, tako da je tudi doma obstajal prostor, kamor sem lahko pobegnil, ko sem se želel skriti pred njo. Pravzaprav pred njimi. Postopoma so me začeli vsi gledati na enak način. Delal sem v precej veliki zavarovalniški hiši. Bil sem diplomiran ekonomist in imel sem relativno visok položaj. Denarja nam zato nikoli ni primanjkovalo, čeprav žena ni nikdar delala. Rekla je, da sem jaz kriv, da ni dokončala šole, ker sem ji naredil otroka. Ko je to govorila, je imela povsem izmaličen obraz in počutil sem se kot navaden posiljevalec, zato sem se nekako strinjal, da ostane doma, namesto da opravlja zanj neprimerna dela, kot se je sama izrazila. Potem je kuhala, pospravljala in govorila, da je utrujena. Tako zelo utrujena.

Včasih se gledam v ogledalo. Pravzaprav počnem to vse bolj pogosto. Želim videti, kako me vidijo drugi. Včasih je preveč tistih, ki gledajo. Preveč različnih perspektiv. Spreminjam obraz, da jim lahko ugajam. Ne, pravzaprav ga oni spremenijo, tako kot jim ustreza. To, da jim ugajam, se jim niti ne zdi tako zelo pomembno. Žena. Otroci. Sodelavci. Starši. Včasih me pogleda celo prijatelj. Vem, da je mrtev, vendar sem kljub temu tudi takšen, kakršnega me vidi on. Zavem se, da naju je gledal tudi na pogrebu. Zato sva skorajda zbežala.

Vidim, da se staram. Na obrazu se izrisujejo prve gube. Ob njih me spreleti groza, predvsem zaradi dejstva, da niso nastale zaradi smeha. Niti ena. Izgubljam lase. Ostali mi sivijo. Ona pravi, da sem natanko tak, kot takrat, ko se je zaljubila vame. Vem, da laže. Preberem ji v očeh. Kljub temu ji povem, da je tudi ona še vedno čudovita. Ker jaz za razliko od nje ne lažem in jo res vidim takšno, potem takšna tudi je.

Včeraj sem zalotil svojega novega prijatelja skupaj z mojo ženo v najini zakonski postelji. Otroci so bili na počitnicah pri mojih starših. Opazila sta me le trenutek za tem, ko mu je rekla, da ga ima rada. Verjetno sta se prej držala za roke in poljubila. Ker sem bil tokrat jaz tisti, ki je gledal in ker sem ju videl natanko takšna, kakršna sta bila, se mi je zdelo, da imam pravico.

Danes zjutraj sta bili njuni trupli že povsem hladni. Ker ni bilo v bližini nikogar, ki bi me videl takšnega, kakršen sem v tistem trenutku bil, sem se moral ustreliti kar sam.

mikser

Tutorstvo

enostavno do dobrih ocen

piše: Luka ANDREJČIČ

“Ena bolj znanih internih oblik pomoči med samimi dijaki je primer na trboveljski gimnaziji, kjer imajo že dalj časa organiziran matematični tabor za vse dijake. Dijaki se pred kontrolno nalogo udeležijo tridnevnega izobraževanja, ki poteka v obliki delavnic in učenja matematike na bolj poljuden način.”

Ne boste verjeli. V množici dejavnosti novomeške Gimnazije se je našla še ena, a precej drugačna od ostalih. Seveda je zadeva za gimnazijce še posebej dobrodošla in vredna pozdrava, saj je ciljna skupina potencialnih kandidatov prav segment dijakov, ki se borijo s slabimi ocenami pri določenem predmetu. Sliši na ime tutorstvo.

To je oblika učne pomoči, pri kateri bolj podkovani dijaki organizirano nudijo pomoč dijakom z primanjkljajem znanja. Morda nekateri od nas potrebujejo le drug način razlage snovi, ki je bila v šoli predstavljena na nelogičen način ali pa na bolj abstraktni, nepredstavljeni ravni. Pri tem nam zagotovo lahko pomaga tutorstvo.

Dejavnost dodatnega učenja je na naši šoli šele v povojih, saj smo s programom tutorstva začeli šele lansko šolsko leto. Oblika nudenja organizirane pomoči je vodena s strani šole in šolske svetovalne službe v okviru programa za zmanjšanje osipa na gimnaziji.

Pri tutorstvu se dijak odloči za pomoč pri enem ali več predmetih, pri katerih potrebuje dodatno razlago. Na drugih srednjih šolah se je stvar izkazala za zelo uspešno, saj se je veliko dijakov odločilo za ponujeno pomoč, pri kateri so utrdili nekatera že dosežena znanja in ponovili osnove za razumevanje snovi.

Tutorstvo je na mnogih ljubljanskih srednjih šolah, ki so prevzele tutorstvo po angleškem vzoru, že dalj časa v praksi. V zadnjem času se je še razširilo, saj vse več šol ugotavlja, da je program najbolj učinkovita oblika zmanjšanja negativnih ocen in osipa predvsem v prvih letnikih srednje šole in tudi na fakulteti. Je tudi ena od ponujenih oblik pomoči pri prehodu v srednjo šolo. Ena bolj znanih internih oblik sodelovanja med samimi dijaki je primer na trboveljski gimnaziji, kjer imajo že dalj časa organiziran matematični tabor za vse dijake. Dijaki se pred kontrolno nalogo udeležijo tridnevnega izobraževanja, ki poteka v obliki delavnic in učenja matematike na bolj poljuden način.

Pogosto pa se ob slabih ocenah sprašujemo, kje poiskati pomoč za popravo le-teh. Ponavadi se dijaki obrnejo na drage inštruktorje, ki računajo tudi po več kot 10 evrov na uro. Kot alternativa predragim uram inštrukcije bi lahko na Gimnaziji uvedli sistem internih inštrukcij. Ko se nam zalomi pri katerem od predmetov, bi bilo najbolje iskati primerne in finančno bolj dostopne inštruktorje v okviru šole, ki poznajo učne metode in razlage naših profesorjev. Pri tem mislim predvsem na dijake višjih letnikov, ki jim ti predmeti nikoli niso povzročali težav in bi z jasnejšo razlago in predstavo o pričakovanih profesorjev pri določenih predmetih lažje nudili učno pomoč. Nekaj podobnega imajo že v praksi na eni od celjskih gimnazij. V primeru, da dijak težje sledi učiteljevi razlagi, se lahko obrne na profesorja, ta pa mu v primeru, ko dijak potrebuje več vaje in dodatno razlago, predlaga, da si poišče enega od inštruktorjev na šoli. Profesorji svoje dijake poznajo in tako sami ocenijo, kdo od dijakov bi lahko pomagal pri dodatnem učenju dijakom, ki potrebujejo pomoč pri učenju in dodatno razlago. Obenem pa so lahko prepričani, da bodo dobili primerno razlago. Koristi imajo pri tem tako dijak, ki potrebuje pomoč, kot tudi profesor, ki ve, da je dijak prejel primerno razlago. Tako se je kmalu izoblikovala skupina dijakov, ki nudijo kvalitetno pomoč vrstnikom na šoli.

Dokler pa sistema na naši šoli ni, si moramo pomagati na druge načine. En od teh načinov je ta, da si sami poiščemo nekoga, ki nas bo inštruiral iz določene snovi pri premetu. Če je to dijak naše šole, se lahko pozanimamo tudi pri profesorju, kakšno mnenje ima o določenem dijaku, s tem pa bi dobili tudi zagotovilo, da

bomo dobili dobrega inštruktorja. Vsi dogovori o učenju pa so tako interna stvar med dijakom in inštruktorjem.

Ponavadi pa kljub temu, da imamo na šoli zelo sposobne dijake za pomoč pri predmetih, le-teh ne uspemo najti. Tu pa se da izkoristiti vpliv medijev. V naslednji številki bomo objavili seznam vseh dijakov, ki ponujajo inštrukcije za določene predmete. S tem lahko dijakom ponudimo velik nabor opcij, kje iskati primerno pomoč, in s tem tudi ustvarimo boljše učno okolje ter izboljšamo komunikacijo med učitelji ter tudi med samimi dijaki. Tako bi lahko ustvarili šolo, ki bi skrbela za uspeh vsakega posameznika. Taka dijakom prijazna šola pa bi bila v zgled in ponos vsem nam.

Vsi, ki bi želeli dajati inštrukcije pri predmetih v srednji šoli, lahko pošljete elektronsko pošto na stezicegimnm@gmail.com. V pošti napišite ime in priimek, telefonsko številko in letnik, za katerega ponujate inštrukcije. Seznam bomo objavili v naslednjem izvodu Stezic.

Kar smo se naučili med poukom ...

vir: www.gimnm.org/forum

Prof. Hadl:

- :: Dijaki so v povprečju normalni...
- :: prof. Hadl: »Je krokodil bolj zelen ali bolj dolg?«
- razred: ???
- prof. Hadl: »Ja, zelen je po zgornji in spodnji strani, dolg pa samo po eni, tako da je bolj zelen kot dolg.«
- :: »Torej ... V levi roki držimo en atom, npr. uran, in iz njega trgamo elektrone; ljubi, ne ljubi, ljubi, ne ljubi ... Če hočemo biti popolnoma prepričani, vzamemo vodik ... nerodno pa je, če se zmotimo in vzamemo helij. Sedaj vidimo tudi, zakaj je helij žlahtni plin - nihče ga ne ljubi. Razumete?«
- :: Dolžnost dijaka je da prepisuje!

Prof. Florjančič:

- :: Jutri boš nenapovedano vprašana!
- :: Jaz vem da imate probleme, jaz jih imam tudi...

Prof. Bajc:

- :: Dijak: »Vsi sesalci imajo stok.«
- prof. Bajčeva: »Kaj potem si ti stokovec?«
- Dijak: »Ja.«

Prof. Mohorčič:

- :: prof. Mohorčič (razlaga naravna števila): »Je bil kmet, ki je imel ovce in ga je zanimalo, koliko jih ima ...«
- prof. Mohorčič (razlaga negativna števila): »Je bil kmet, ki je imel ovce. Čez dan mu je nekaj ovc ušlo in ga je zvečer zanimalo, koliko mu jih je še ostalo ...«
- prof. Mohorčič (razlaga kompleksna števila): »Je bil kmet, ki je imel ovce. Nekoč se je vprašal: 'Koliko je pa koren iz minus ena?«

Prof. Sladoljev:

- :: na projektne tednu:
- »Povejte, kok je štefan?«
- Dijak: »Pou litra!«
- Sladoljev: »Ma nemoj sine! Vzel ti bom državljanstvo!«

Prof. Gorenc:

- :: Dijak: »Profesor vam so vseč mažoretke?«
- prof. Gorenc: »Ne!«
- Dijak: »Pa bi jih šli gledat?«
- prof.: »Ne. Pa vam, so vam vseč?«
- Dijak: »Ja!«
- prof.: »Pa bi jih šli gledat?«
- Dijak: »Ja, v Marofu so, smo jih prej videli.«
- prof.: »Lahko jih gremo gledat.«

Prof. Novak:

- :: »No, kaj se je zgodilo pomembnega za Slovenijo leta 2001?? Ne veste?? Ja postali smo samostojna država, trapci!«

Za krašanje pouka ...

	1		4	2			5
		2		7	1		3
							4
2		7	1				6
				4			
6					7	4	3
	7						
1	2		7	3		5	
3				8	2		7

STEZICE

II 16756/2008/09

200908516,1

COBISS ◉

KNJIZNICA M. JURCA
Študijski oddeljek

www.gimnm.org

GIMNAZIJA NOVO MESTO